Második évfolyam. 283-ik szám. Kolozsvártt, Vasárnap 1872. deczember 8.

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési dij
Vidékre postán vagy helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . . 12 frt.
Félévre . . . . . 6 „
Negyedévre . . . . . 3 „
Egy hóra . . . . . 1 „
Egyes szám ára 5 kr.
Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Hirdetési dijak:
Ötször hasábozott gármond sor 6 kr. ára Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknél külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.
Hirdetéseket fölvesznek:
Bécsben: Oppelik Alajos (Wollzeile 22). Haasenstein et Vogler Wien Wallfischgasse nr. 10.
Nyilttéri czikkek
garmond sora után 25 kr. fizetendő.

Szerkesztői szállás: Belső-farkasutcza 76. szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.
Az értékesb czikkek dijaztatnak. Kéziratok nem adatnak vissza.
Kiadó-hivatal: Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS A „KELET“ politikai és közgazd. napilap nyolczadik negyedévi folyamára.

A „KELET“ előfizetési ára:
Okt.—decz. . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . . . 1 frt.
Egyes szám ára . . . . . 5 kr.

Az előfizetés pénzek, legczélszerübben postai utalványnyal, kiadó Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetés után tiszteletpéldánynyal szolgálunk.

A „KELET“ kiadóhivatala.

„Lónyai Menyhért napja.“

Pest, decz. 5.

□ A Deák-körnek ma egy történelmi jelentőségü napja volt, melynek szerencsés, és utóhatása, meg vagyunk róla győződve, sokáig jótékonyan érezhető leend közéletünk terén.

Kevéssel az értekezlet megnyitására kitüzött idő előtt megjelent a körben gróf Lónyay Menyhért képviselő. Alig lépte át a terem küszöbét, s az egész párt, egy lelkes, hatalmas éljen kiáltásban tört ki; mindenki sietett kezet szoritani vele, mindenki igyekezett egy üdvözlő szót intézni hozzá. Az éljenzések zaja csak akkor szünt meg, midőn a Deák-kör elnöke megnyitván az értekezletet, jelenté, hogy az ujonnan kinevezett kormány bemutatni kivánja magát, előbb azonban „gróf Lónyay Menyhért képviselő“ kért szót. Feszült figyelme közt az értekezlet tagjainak jelenté ki, hogy ismét azzá lett, a mi eddig volt, ismét azon állást foglalta el, melyet részéről legszebbnek tart; igérte, hogy buzgó tagja lesz a pártnak ezután is, hogy valamint eddig a kormányon a legőszintébb igyekezettel törekedett a haza és nemzet javán munkálni, ugy ezután is az uj kormány iránt őszinte támogatással fog viseltetni, s kéri a pártot, hogy legyen összetartó, kéri barátait, tegyenek félre minden személyes melléktekintetet, mert jöhetnek idők, midőn ezen összetartásra a hazának nagy szüksége leend.

Leirhatlan a lelkesedés, melylyel az egész párt ezen, a szó legnemesb értelmében hazafias nyilatkozatot, egy megsebzett férfi kebelnek e lélekemelő önmegtagadását fogadta. Teljesen igaza volt a közvetlenül utána szóló elnöknek, Perczel Bélának, midőn „az egész párt érzelmeit tolmácsolván,“ köszönetet, a legmelegebb hálát nyilvánitá a volt ministerelnök iránt, s felkérte őt, legyen ezután is a párt munkás tagja. Utánna egyszerre csak telemelkedni láttuk Deák Ferencz alakját. A párt ünnepelt vezére oly megindult hangon, a minővel még soha sem hallottuk szólani, egy gyönyörü beszédet mondott, a melyért örökre kár, hogy nem vagyunk képesek azt hiven a nyilvánosságnak átadni. Teljesen osztozik — igy kezdé — ő is a tisztelt elnök elismerési nyilatkozatában, s kötelességének tartja kijelenteni, hogy az alkotmány visszaállitásáért küzdő hazafiak legelsőinek sorában foglalt helyet; ki a kiegyezés létesitésén a legfáradhatlanabb szorgalommal közremunkált, ki annak keresztülvitelénél, s főleg a legbonyolultabb pénzügyi kérdések megoldásánál a legnagyobb szolgálatokat tette az országnak; ki a horvát- slavon kiegyezésen s a határőrvidék polgárositásán a leglankadatlanabb munkássággal dolgozott; — hogy a férfiu gr. Lónyay Menyhért nemcsak e pártnak, de az egész hazának hálájára tevé magát érdemessé. „Részemről — ezek saját szavai — kishitüségnek, gyávaságnak tartanám ezt ki nem mondani azon alaptalan rágalmakkal szemben, melyek életét megkeseritették.“

A párt vezére után, ki ezuttal is eltalálta a hangot, a melyen párthiveinek lelkéből szólhatott, az uj ministerelnök, Szlávi József emelt szót, Elmondá, hogy ő nem kereste jelen állását, melyre sokkal kevesebb érdemet s tehetséget vihet, mint a mennyivel elődje méltán dicsekedhetik, hanem „a fatum“ helyezé őt ide. „Mélyen meghatottak — ugy mondá — tisztelt elődöm szavai, s nem tartom ez ünnepélyes perczet alkalmasnak arra, hogy jövő irányzatunkról, melyek lényegileg tisztelt elődömével megegyeznek, nyilatkozzam, legyen e nap egészen gróf Lónyay Menyhért napja! S evvel az uj miniszterelnök volt elődével az egész párt meghatottsága közt kezet szoritott.

Ismét Deák Ferencz szólalt fel, s az egész párt nevében bizalmat nyilvánitott a miniszterium iránt, melynek tagjai az egész párt előtt kipróbált hazafiakként ismeretesek; kijelenté, hogy e bizalom állandó lesz irányukban, s csak azon esetben szünnék meg — a melyet azonban lehetlennek tart —, ha ők az ország érdekeiről megfeledkeznének; e bizalmat ő nem annyira a maga nevében igéri, mert már erőtelen, s meglehet, hogy csak igen rövid ideig élhet még lelkében a bizalom; „de a párt — ugymond — egészséges, a pártot betegségek nem gyengiték el;“ e párt bizalmat s őszinteséget igér a kormánynak s ugyanazt várja tőle is meg. . . . .

Ez rövid vonásokban képe a mai ünnepélyes eseménynek; ez volt „Lónyay Menyhért napja“, melyben a Deák-párt nem annyira a volt miniszterelnöknek nyujtott elégtételt, mint inkább rehabilitalta őt azon megromlott lelkekből eredő gyanusitások ellenében, melyeket épen azok emeltek ellene, kiknek a feledésre leginkább volna szükségök.

Kolozsvár, deczember 7.

× Mint e lap tegnapi távirata jelezte, gr. Lónyay Menyhért a Deák-párt értekezletén kijelentette, hogy tagja marad a Deákpártnak s a kormányt üdvös tevékenységében támogatni hajlandó.

Hisszük, hogy e nyilatkozat az emberi természet törvényei folytánuagy önmegtagadásba került, de mindenesetre méltó gr. Lónyai Menyhért multjához. Támogatását igérni azoknak, kik megbuktatták, csak a valódi honszeretet készthet. E honszeretet, és nem egyéhiuság vezérelte Lónyayt, mint kormányelnököt és ez vezérli, mint a Deák-párt egyszerü tagját.

A publicistáá, a nagy emberek pályája meredek magosságon és sötét mélységen visz át; önfeláldozással és lankadatlan fáradsággal jut a magasba és a mélységbe egy kis sikamlás is letaszitja; a magasban nem nyer babért tövis nélkül, és lenn bukásának fájdalmát ritkán osztja meg részvét. A nép, a közvélemény kit vállára emelt, ha egyszer leejti őt, elfelejti mindazt, miért egykoron ujjongott érette; vállairól pedig ledobja emberét, mihelyt egy pillanatra elfeledkezik a kitüntetett megtisztelőiről, áldozta bár egész életét a közjóra. a nép kegyét nehezen adja és könnyen elveszi. És mi kegye? puszta tisztelet, mely gyanuval vegyül, mihelyt a közbizodalom oly terhet rak felkaroltjának vallaira, melynek javadalmait tulajdonának vallja.

A nép elvei gyorsabban változnak, mint a nagy hivatásra utalt egyesé: jaj pedig annak, kit a közvélemény háta megett hagyott. Szóval minden nép fukar a háládatosságban, s önmagához méri emberei nagyságát.

Ez a közvélemény játéka, melynek minden nagyobb ember ki van téve s melyet részben eljátszott Lónyay gróffal is, részben mondjuk, mert Lónyai részét sem érdemelte e játéknak; de a közvélemény a kárhoztatásban mindig bőkezü. Hol és hányszor nem vádoltatott Lónyay nyilván és suttomban a legpiszkosabb ráfogásokkal, holott ép a vádlók hivei közt akadt a többek közt egy Jókai, ki őt e vádaktól tisztára mosta. Most megbukott, nem azért, mert roszul kormányzott, nem azért, mert a párt megvonta tőle bizodalmát, hanem pusztán azért, mert minisztertársaival nem tudott mindenben egyetérteni, mert nem volt modora megnyerő, melylyel mindenkit hivei közé lánczoljon le.

Nem akarunk félreértetni, mi igaz hivei vagyunk az uj miniszteriumnak és azt tartjuk, bármily nagy kárát érzi is hazánk kormánya az oly nagy ember távozásának, mint Lónyay, az egyetértés a miniszteriumban tultesz a veszteségen. Keresztül esvén tehát a krizisen, nem annyira a miniszteriumunkon esett káron sajnálkozunk, hanem azon, hogy bukásában Magyarország egyik nagy emberét nem követte kellő részvét, sőt inkább káröröm.

Igaz különben, hogy nehéz volt olyan módot választani, melylyel meg legyen tisztelve a a távozó és meg nem sértve a fellépő miniszterelnök. Két miniszterelnököt egyszerre tisztelni meg, valamelyik népszerüségének csonkitása nélkül szerfelett nehéz. Egy rokonszenves tüntetés ártott volna az uj cabinetnek s vele az országnak s csak egy embernek használt volna. Forgott azonkivül más ok is fen. Lónyay hatalmas személyiségétől sokan féltek, azt hitték, önszemélyének áldozatul dobja az országgyülés többségének egyetértését s külön pártot szervez, ellenséges állást foglalva el a Szlávy-kabinettel szembe. E feltevésnek, elgondolva gr. Lónyay lesujtott helyzetét, azok által, kiknek feje volt, nagyon is meg volt valószinüsége. Lónyay gróf azonban egyebet tett, legyőzte önmagában az embert és támogatását igérte az uj miniszteriumnak. Lónyay e tette örök tanusága marad, hogy honát valóban hivebben szerett; mint önmagát. E nyilatkozata után a nemzet rokonszenve nem ellenszenv az uj kormány iránt; s meg vagyunk győződve, hogy Lónyaynak e tette, számára sok szivet haditott. Kivánjuk hóditson jövőre is; legyen oly igaz fia hazájának, mint pártunk egyszerü tagja, mint a milyen igaz jóakarója volt mint miniszterelnök. Részünkről a jelszó: őszinte támogatás az uj kzrmány iránt, tisztele a hon nagy embereinek.

— Hivatalos lapból: Magyar ministerelnököm előterjesztése fosytán: személyem körüli

---

A „KELET“ TÁRCZÁJA.

Apáczai Cséri János egyetemi terve.

(Szabó Károly közlése után.)

A magyar nemzetben immár el végtére egy **Académia felállitásának módja és formája.** Melyben

megmutattatik, mind a mely könynyen mindjárást is meglehetne, mind pedig micsoda kicsin akadályok állottak ebben ennek előtte is ellene.

A fejedelmi felségre Isten gondviseléséből mostan felemeltetett méltóságos, nagyságos és kegyelmes erdélyi fejedelemnek Barcsai Ákos urunknak, nékem is jó tévő és kegyes fejedelmemnek, uramnak és Mecenasomnak, az országoknak legfelsőbb urától s szabadoson osztogató birájától hosszu életet, szerencsás országlást és az alatta valókon az bölcsesség és az tudományok gyarapitása által az sok szomoru magyar vér hullás és omlás után csendes és sokáig tartó szép békességben való bölcsen uralkodást!

Kissebb vagyok kegyelmes uram mind magam mind ez iráskám, mint sem bátorságoson az Nagyságod méltóságos tekinteti előtt megjelenhetném: de hiszem ha az egyéb dolgokban is nem azoknak annyira nagyságát mint hasznát szoktuk nézni; ha ez kicsiny iráskámban nagy közönséges haszonra igyekezem, szivesen fájlalván a szegény magyar nemzetnek Academiája nem létéből ki származott és ez világon széljel terjedett Barbarus nevét, s honjában is rettenetes kárát, kinek jelenthetem fájdalmát s mutathatom erről való orvosság kereső supplicatiómat nagyobb reménséggel bé, mint a kitől minden, hazánknak közönséges javának s nemzetünknek ujjonan meg épülésének indulatja és elő mente a jó Isten után függ.

Minek okáért kegyelmes uram, hogy Academia erectioja felől való gondolkozásra ennyi országos, súlyos és majd el viselhetetlen gondjai között alkalmatosságot szolgáltatok Nagyságodnak, ne itélje Nagyságod teljességgel helytelenségnek és importunitásnak lenni, hanem méltóztassék inkább kegyelmesen Fridericus Barbarossának, az scholák szabadsága első Authorának, imez motiváját egy szempillantásig kegyelmesen szeme eleibe venni: tudniillik, „ut cum omnes bona facientes nostram laudem et protectionem omnimodo mereantur, quorum scientia totus illuminatur mundus, et ad obediendum Deo et nobis, ejus ministris, vita subditorum informatur, quadam speciali dilectione eos ab omni injuria defendamus“ etc. És abból im e két dolog, hogy tudniillik a tudománynak gyarapodása (mely Academia nélkül soha meg nem lehet), ékesiti és világositja meg az országokat, és hogy ugyan azon által készéttetnek el (mely nélkül is nemzet ez föld hátán a miénknél inkább nem szükölködik) az subditusok az Isten és fejedelmekhez való engedelmességre, (melyre ismét most Nagyságodnak országlásának kezdetiben vagyon legnagyobb szüksége), e két dolog, mondok, a miképpen engem az Academiának le rajzolására inditott, nem pedig (bizonyságom ebben az egekbül az sziveknek formálója és vizsgálója) valami egyéb haszon avagy méltóság keresés, mely énnékem érdemem felett Nagyságodtól meg adatott, soha többet nem is kivánok, inditsa fel Nagyságodat is egy fertály órácskát ez rajznak meg szemlélésében el tölteni, és az épétésnek könnyü voltát ebből eszében véven az Academia erectiójához kezdeni. Segéllje ez gyönyörüséges és szükséges jóra a felséges Isten Nagyságodat kegyelmes uram!

Egy magyar Academiának le rajzolása.

I. Az Academiák, Collegiumok és Scholák szükséges voltáról és akadályairól másutt eleget szólván*), itt csak azt illik meg látnunk, miképpen cselekedhesse meg azt az magyar nemzetben valamely kegyes fejedelem, hogy más nemzetek példájára nékünk is ne csak collegiumunk, mint eddig, hanem ugyan Achademiánk is lehessen, még pedig vagy semmi vagy igen kevés költséggel.

II. Mivel pedig az Collegiumokat az Academiáktól 1. a proventus nagyobb volta, 2. a tanitóknak többsége, 3. az ilyen személyeknek szabadsága szokta megkülönböztetni: szükség, hogy a lehetetlenséget mindenik részrül el háritsuk.

III. A proventus dolgát a mi illeti, mivel az a fundamentum, legelsőben is azt kérdhetni: lehetne-é egy ilyen országnak, vagy ország fejedelmének, a kinek ilyen rettenetes sarczot és esztendőnként való adót kell fizetni, abban módja, hogy egy Academiához meg kivántatott proventust mostanában rendelhetne? Mely kérdésre hogy megfeleljenek, legelsőben is az Academiák között lévő különbségeket kell meggondolnunk. Melyek közzül noha egyik a másiknál sokkal gazdagabb, mint az Angliaiak a Belgiumiaknál és az Scotiaiaknál, sőt ugyan azon országban is egyik a másiknál: mind az által az academiaságok mindenik csak egy, mivel az proventus nem az formalitasra, hanem csak az materiájára tartozik az Academiának.

Annak okáért az szegényebb rendü Academiákat vévén mi fel az iránt például, azt merem mondani, hogy avval az proventussal, melyet esztendőnkint Fejérváratt az feljebb való esztendőkben, az örök emlékezetü Bethlen Gábor halálától fogva az professorok, mesterek és deákok percipiáltanak, egy pénz augmentatio nélkül (csak jó rendben állitották volna mind az scholát mind az proventust) tiz professorokat, vagy tizenegyet, és száz alumnus deákokat tarthattak volna; mely személyek egy egész Academiát töttek volna az számra nézve; sok expectansok és az nagy frequentiára nézve sok nemesek és idegen vallásuak is conflualtak volna. Az tizenegy professorok pedig ilyen rendben löttek volna: Theologiae professor 2, Hebreae et Orientalium Lingvarum 1, Graecae 1, Jurisprudentiae 1, Mediciane 1, Ethicae et Politicae 1, Physicae 1, Matheseos 1, Dialecticae 1, Eloquentiae et Historiarum 1. Melyek többet tehettenek volna ám az eddig való egy s két nagy fizetésü professornál és három négy trivium tanitó mestereknél.

(Folyt köv.)

*) Itt utal Apáczai „Oratio de summa scholarum necessitate earumque inter Hungaros barhariei causis“ czimü beköszöntő beszédére, melylyel az ujdon felállitott kolozsvári collegiumban az igazgató tisztet 1656. nov. 6-dikán elfoglalta, s mely azon kori kéziratban meg van a kolozsvári ref. collegium Apáczai által ajándékozott s az emlitett napon saját kezével megkezdett emlékkönyvében; utal továbbá „Oratio de studio sapientiae“ czimü beszédére, melylyel a gyula-fejérvári collegiumban 1653. november havában székét elfoglalta, s mely Utrechtben 1655-ban kinyomtatva „Magyar Encyclopaediá“-ja mellett megjelent, valamint Encyclopaediája több helyére is, hol egy hazai tudományos egyetem (Academia) szükséges voltát fejtegeti.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

ministeremmé báró Wenckheim Bélát, országos pénzügyminiszteremmé Kerkapoly Károlyt, belügyminiszteremmé Tóth Vilmost igazságügyminiszteremmé Pauler Tivadart, közmunka- és közlekedésügyi miniszteremmé Tisza Lajost, vallás- és közoktatásügyi miniszteremmé Trefort Ágostont, horvát-szlavon-dalmátországi miniszteremmé gr. Pejacsevich Pétert ujolag kinevezem, illetőleg ezen, eddig is viselt állásaikban megerősitem; — végre földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszteremmé ifjabb gróf Zichy József, fiumei s magyar-horvát-tengerparti kormányzót ezennel kinevezem; — a honvédelmi miniszterium ideiglenes vezetésével egyelőre miniszterelnökömet bizván meg. Kelt Budán, 1872. évi decz. hó 5-kén.

Ferencz József, s. k.

Szlávy József. s. k.

Lónyai Menyhért gr. a Deákkörben.

Pest, deczember 5.

A Deákkör ma esti hat órakor tartott értekezlete nagyon látogatott volt. A párt minden nevezetesebb tagja, ugy szintén a kormány is jelen volt. Már hat órakor a tanácskozó teremben volt összegyülve a párt, hova a volt miniszterelnököt várta, kit a kör elnöke hivott meg hivatalosan. Lónyai Menyhért nem utasitotta vissza a meghivást s kevéssel hat után meg is jelent a körben. Beléptekor a párt zajosan megéljenezte s néhány perczig kellett várni, mig a miniszterelnök szóhoz juthatott. Végre lecsendesült a hosszas éljenzés s Lónyai tartott egy meleg hangon és lelkesülten előadott beszédet, mely szó szerint igy hangzik:

Tisztelt tanácskozmány!

Engedjék meg nekem, hogy néhány őszinte szót mondjak most, midőn a nagy felelősséggel és gonddal járó hivatalos állásomtól visszalépek s körünknek mint egyszerü tagja megjelenek: midőn ismét az leszek, a mit mindig a legszebb állásnak tekinték: egy önálló, független tagja a törvényhozásnak, (Élénk éljenzés) ki ezután is saját meggyőződésem szerint lelkiismeretesen fogom a törvényhozás terén is teljesiteni kötelességem. (Éljenzés) Ha visszatekintek azon eseményteljes 6 évi működésemre — mely reám nézve a kiegyezés meginditásával vette kezdetét — nyugodt öntudattal mondhatom magamról, hogy mindig hiven s fáradhatlanul igyekeztem teljesiteni hazám és királyom iránti kötelességem s nem egy nehéz föladat megoldásához tényleg járultam. (Éljenzés.) Beismerem azt is, hogy voltak visszás körülmények, melyek közt a legjobb akarat is megsemmisül, a tetterő magának utat törni nem volt képes, — s az utóbbi napokban pedig oly helyzet idéztetett elő, melynél haboznom nem lehetett s minden személyes indokot félretéve, átengenem a tért és felelősséget azoknak, kik hivatva érzik magukat az ország kormányát egyöntetü és együttes működésben tovább vezetni s kik a párttól osztatlan támogatást várnak.

Ugy vélem nem csalódom, ha azt mondom, hogy az ország nagy józan többsége rendezett és megállapodott viszonyokat kiván. A hon minden munkás és vagyonos polgára üdvös törvényeket és szigoru intézkedéseket kiván a törvény pontos végrehajtásának és tiszteletben tartásának biztositása végett; követel jó és rendezett közigazgatást is, igazságkiszolgáltatást, vagyon- és személybiztonságot, rendezett pénzügyet. (Helyeslés.) Szóval mindazon föltételeknek birtokába kiván jutni, melyek egy alkotmányos, előre haladó, s egyszersmind czivilizalt és rendezett állam kellékeihez nélkülözhetlenek, s melyek szükségesek arra, hogy mindenki szerzeményének és munkájának gyümölcsét nyugodtan élvezhesse, mert egy szellemileg és anyagilag előhaladott lételében biztositott államnak szabad polgára kiván lenni.

Jól tudom, hogy a nehézségek nagyok, a teendők sora végtelen; érzem, hogy egyszerre mindent tenni nem lehet.

Hiszem, hogy a jelen kormány fölfogva helyzetem komolyságát, ezen irányt fogja követni, ennélfogva ezen irányban csekély erőm és szerzett tapasztalataim szerint támogatni fogom minden utógondolat nélkül.

A közjogi alapot mi teremtők, a kiegyenlitést mindeddig minden megtámadás ellen megvédtük: ez volt a zászló, mely egyesitett, ennek védelmében tántorithatlanok leszünk, ugy hiszem, mindnyájan. De hogy ee biztonfontartható legyen, szükséges határozott öntudatos eljárás, a fontosabb elvi kérdésznél a párt szolidaris eljárása, mi azonban nem zárja ki azt, hogy egyes kérdéseknél, melyeket az ország érdekében fontosaknak tartok, egyéni megyőződésem elhallgassam; igy például a pénzügyi kérdéseknél fentartom meggyőződésemnek nyilvánitását. (Éljenzés)

A többségnek s kormánynak, nézetem szerint nagy és nehéz föladat jutott azon nagy átalakulási korszakban, melyet jelenben élünk, szemben azon eshetőségekkel, melyek bekövetkezhetnek, s melyek, ha akkor támadnak, midőn még gyengék, készületlenek s meghasonlottak vagyunk, nemzetünk és államunk léte könnyen kérdésbe jöhet.

Ilyen körülmények közt azon többségnek s a kormánynak, mely a hatalmat birja, tudia kell, mit akar. s azt következetesen kivinni kötelessége; de hogy ezt tehesse, szükséges, hogy a kormány egyöntetü és a többség határozott támogatása biztositott legyen. (Helyeslés.)

Azok, kik bizalommal voltak irányomban a multban, fogadják ezért legőszintébb hálás köszönetem (Hosszas éljenzés) s egyátalában mindnyájan tekintsék azt, hogy már most velünk egy sorban állok, mint egyszerü tagja a többségnek (Élénk éljenzés), kit bizonnyára eddig is csak a legjobb akarat és meggyőződés vezérlett, ki most már bizonyára senkinek utjában nem áll; tekintsék, hogy nekem, ki első ifjuságomtól kezdve folyton legjobb erőmet a közügynek szenteltem, most sincsen más szándékom, mint hogy hazám javát szükebb hatáskörrel ugyan, de tehetségem és saját meggyőződésem szerint előmozditsam (Hosszas élénk éljenzés.)

(Vége következik.)

Országgyülés.

Pest, decz. 5.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvastatván, észrevétel nélkül hitelesittetik.

Elnök: T. ház! mindenekelőtt van szerencsém ő felségének az országgyülés intézett kegyelmes kir. leiratát bejelenteni, mely fel fog olvastatni.

E leirat igy hangzik:

Mi első Ferencz József stb. Miután őszintén kedvelt hivünket, tek. és nagyságos vásárosnaményi és nagy-lónyai Lónyay Menyhértet saját kérelme folytán (zaj a szélsőbalon. Zajos fölkiáltások a jobboldalon. Halljuk!) magyar miniszterelnöki állásától kegyelmesen felmentettük, miniszterelnökünkké őszintén kedvelt hivünket vitézlő álmosdi és okányi Szlávy Józsefet, eddigi magyar földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterünket neveztük ki; mirül hűségteket ezennel értesitjük. Kikhez egyébiránt királyi kegyelmünkkel állandóan maradtunk, Budán stb. Ferencz József gr. Lónyay Menyhért.

E leirat tudomásul vétetvén, a főrendekhez átküldetik.

Elnök ezzel kapcsolatban előterjeszti a miniszterelnök következő két levelét:

Nagyméltóságu elnök ur! Ő császári és apostoli kir. felsége folyó hó 1-én kelt legfelsőbb elhatározásával az összes miniszteriumnak hivatali lemondását legkegyelmesebben elfogadni, ennek folytán gr. Lónyay Menyhért urat miniszterelnöki állásától, saját kérelme folytán, legkegyelmesebben felmenteni, egyszersmind pedig mai naptól kelt ·/. alatt másolatban mellékelt legfelsőbb kéziratával engem magyar miniszterelnökévé legkegyelmezebben kinevezni, s az egyes miniszteri állomások betöltése iránti javaslattétellel legkegyelmesebben megbizni méltóztatott.

Erről Nagyméltóságodat előleges tudomásul azon hozzáadással van szerencsém értesiteni, hogy az országgyüléshez e tárgyban intézett kegyelmes királyi leiratot holnap lesz szerencsém Nagyméltóságodnak kézbesiteni, valamint hogy a miniszteri állomások betöltése iránti legfelsőbb elhatározást annak leérkeztével azonnal közölni fogom Nagyméltóságoddal. Fogadja stb. Budán, 1872-ik évi decz. 4-én, Szlávy József s. k.

Nagyméltóságu elnök ur! Tegnapi napról kelt átiratom kapcsán van szerencsém nagyméltóságodnak ő császári és apostoli királyi Felsége f. hó 5-én kelt legfelsőbb elhatározását a miniszterium tagjainak kinevezése tárgyában hiteles másolatban tisztelettel átküldeni. Fogadja nagyméltóságod stb. Budán, 1872 decz. 5. Szlávy József, s. k.

A legfelsőbb elhatározások szövege a következő:

Kedves miniszterem Szlávy! Önt ezennel magyar miniszterelnökömmé kinevezem, s az egyes miniszteri állomások betöltése iránti javaslatait elvárom. Kelt Budán, 1872. dec. 4. Ferencz József, s. k. Gr. Lónyay Menehért, s. k.

Magyar miniszterelnököm előterjesztése folytán személyem körüli miniszteremmé báró Wenckheim Bélát, országos pénzügyi miniszteremmé Kerkapoly Károlyt; belügyminiszteremmé Tóth Vilmost; igazságügyminiszteremmé Pauler Tivadart közmunka és közlekedésügyi miniszteremmé Tisza L.-t; val, és közoktatás ügyi miniszteremmé Trefort Ágostont; horváth-, szlavon-, dalmátországi miniszteremmé gróf Pejacsovich Pétert ujólag kinevezem, illetőleg ezen eddig is viselt állásaikban megerősitem, végre földmivelés, ipar- és kereskedelemügyi miniszteremmé ifj. gr. Zichy József fiumei s magyar-horváth tengerparti kormányzót ezennel kinevezem, a honvédelmi miniszterium ideiglenes vezetésével egyelőre miniszterelnökömet bizván meg. Az illetőkhöz intézett kéziratainat további intézkedés végett ide zárom.

Kelt Budán, 1872. deczember 5-én

Ferencz József, s. k.

Szlávy József, s. k

A miniszterek erre, a háznagy kiséretében megjelennek, s a házban zajos éljenzéssel fogadtatnak.

Szlávy József, ki korábbi székét foglalá el, az uj miniszteriumot, a következő beszéddel mutatá be, melyet a miniszterek állva hal gattak végig:

T. ház! Ő felsége engem magyar kir. miniszterelnöknek legkegyelmesebben kinevezni, miniszter-társaimat eddig viselt hivatalaikban megerősiteni, illetőleg gr. Zichy József fiumei kormányzót ipar- és kereskedelemügyi miniszternek kinevezni méltóztatván, van szerencsém magamat és miniszter társaimat a t. háznak bemutatni, ajánlva magunkat a szives jó indulatába és kikérve számunkra szives közreműködésüket és támogatásukat.

Ugyhiszem a t. ház nem tartja szükségesnek, hogy ez alkalommal bővebben fejtegessük elveinket, melyeket vallunk, irányunkat, melyet követni kivánunk: mert hisz a t. ház bennünket egyenkint mind ismer, ismeri az alakot, a melyen a párt alakult, az irányt, a melyet a párt követ, a melynek kifolyásául tekintjük mi magunkat.

Ezen alapokat fogadjuk el mi is kiindulási pontul; ezen irányt fogjuk követni mi is, mig erőnk engedi; mig a t. ház többségének bizalmát birni szerencsések leszünk, De azt hiszem, méltán várja tőlünk a t. ház, hogy elmondjuk már most, mit kivánnak a jelenleg folyamatban levő országgyülési ülésszak alatt végezni, és mi ez iránt nézetünk. (Halljuk! halljuk.)

A nélkül, hogy alakulásunk első perczében részletekbe bocsátkoznám, bátor vagyok egész általánosságban megjegyezni, hogy magunkéinak vallva ama törvényjavaslatokat, melyek már is le vannak téve a ház asztalára, legelőször is szükségesnek tartjuk, hogy a fővárosok rendezéséről szóló tárgyalás alatt levő törvényjavaslatot bevégezzük, szükségesnek tartjuk a határőrvidék polgárositása következtében elmaradhatlan tőevények meghozatalát: mind a hármat, mint olyant, mely az ország szervezetének befejezéséül szolgál.

Ezeken kivül főfeladatunknak, olyannak, melynek kiváló munkásságunkat kell igénybevennie, tartjuk az ország pénzügyeinek rendezését. (Élénk helyeslés.) E czélból már legközelebb bátrak leszünk egy kölcsön iránti törvényjavaslatot mutatni be a t. háznak (Mozgás a baloldalon. Halljuk! Halljuk a jobboldalon.)

Előre látván, hogy az 1873-ik évi költségvetés ez év lefolyta előtt tárgyalható és befejezhető nem lesz, bátrak leszünk felhatalmazást kérni a jövő év első negyedére, hogy méltóztassék a t. ház megengedni az idők tovább szedését és megadni az állam kormányának további vezetésére szükséges eszközöket.

Következnék ezután az 1873-ik év költségvetésének tárgyalása és az elmult évek még eddig meg nem vizsgált zárszámadásainak megvizsgálása következnék többrendbeli törvényjavaslat, a melyek egyes adónemeknek reformálására vonatkoznak, a mely törvényjavaslatoknál azon irányt kivánja a miniszterium követni, hogy a nélkül, hogy a jelen nemzedéket terheljük meg, a már tett és az ország, de leginkább a jövő kor érdekében megkivántató beruházásokra szükséges összegekkel, lehetségessé váljék az ország folyó és rendes szükségleteit arányba és egyensulyba hozni az ország jövedelmeivel, (Élénk helyeslés) és hogy a nélkül, hogy az ország polgárainak bármely osztálya tulságosan vagy aránytalanul terheltessék. elégségesek legyenek a rendes jövedelmek a rendes kiadások fedezésére. (Helyeslés.)

A kormány mulhatlanul szükségesnek tartja, hogy az ennyi idő óta függőben levő bankkérdés (Halljuk! Halljuk!) a törvényhozás hozzá járulásával még ez ülésszak alatt megoldassék. (Helyeslés.

Ezeken kivül elő fog kerülni több törvényjavaslat, a melyek bár nem kevésbé fontosak, de természetüknél fogva olyanok, hogy talán majd nem veszik annyira igénybe a t. ház idejét, és igy az elősoroltak mellett tárgyalhatók lesznek.

Kivánatosnak tartjuk, hogy a bizottság, a melyet a t. ház házszabályaink átvizsgálására kiküldött, munkálkodását minélelőbb befejezze, és hogy a házszabályok átvizsgálása még ez ülésszak befejezése leőtt lehetséges legyen. (Helyeslés a jobboldalon.)

Ha sikerül mindezeket megoldanunk, ugy hiszem fognak találkozni az ország részéről azaz elismeréssel, hogy ez ülésszak alatt teljesitettük feladatunkat.

Nehéz a feladat, a melyet én és minisztertársaim magukra vállaltunk, de tettük ezt azon erős meggyőződésben, hogy valamint a házban, ugy az országban is a különböző politikai pártok mindannyian tiszta hazafiságból indulnak ki és hogy egyedül a haza javát tartják szemük előtt. F közös kiinduló pont és a közös végczél, mely felé törekszünk, ugy hiszem, lehetségessé fogja tenni, hogy különböző utaikon gyakran találkozzunk, gyakran együtt haladjunk, a tanácskozásokban mindig megtartsuk a tárgyilagosságnak. a higgadt-ságnak azon mértékét, mely szükséges arra, hogy együtt üdvösen haladhassunk. (Általános helyeslés.) Ujra ajánlva magamat és minisztertársaimat a ház kegyébe, kikérjük támogatását. (Éljenzés.)

Az ülés eddigi folyamáról szóló jegyzőkönyv felolvastatik s a főrendekhez átküldetik.

Az elnöki előterjesztések után, melyek közt Orbán Balázs lemondása is foglaltatik az udvarhelyszéki kerület képviselőségéről: több kérvény között:

Deák Ferencz a 16 pénzügyi igazgatóság fogalmazói személyzetének folyamodványát nyujtja be fizetés-felemelés, és egybánati határőrvidéken fekvő község kérvényét irtvány földeikért járó kárpótlás iránt

Madarász József adóelengedés, Oláh Miklós a jezsuiták elüzése tárgyában nyujtanak be kérvényeket.

Mind e kérvények a kérvényi bizottsághoz utasittatnak.

Csaba Gyula a szokásos 30 nap fentartása mellett, Majthényi Dezső végleg igazoltatik.

Simonyi Ernő két havi szabadságidőt nyer-

Végül kihirdettetik a házszabályok átvizsgálására kiküldött bizottságra beadott szavazatok eredménye: Beadatott 202 szavazat; üres volt 1. maradt 201 szavazat, ebből nyert Irányi Dániel 199, Péchy Tamás 199, Várady Gábor 198, Mihályi Péter 195; Perczel Béla 192, Zichy Antal 187; Paczolay János 167; Királyi Pál 167; Bánó József 155.

Az ülésnek egyéb tárgya nem lévén, az elnök azt eloszlatja. Legközelebbi ülés holnap d. e. 10 órakor. Napirenden lesz a fővárosok rendezéséről szóló javaslat tárgyalása.

Az ülés végződik 12 órakor.

A főrendiház ülése decz. 5.

Elnök megnyitván az ülés, a mult ülést jegyzőkönyve olvastatott föl és hitelesittetett.

Elnök jelenti, hogy a királyné november 19-ikén a főrendiház üdvözlő küldöttségét fogadván, a névnapi üdvözletért köszönetét küldi.

Ezután fölolvastattak a gróf Lónyay Menyhért fölmentését és az uj kormány kinevezését tartalmazó királyi kéziratok és kir. leirat.

Szlávy miniszterelnök ugyanoly tartalmu beszédet mondott, mint a képviselőházban, mely éljenekkel fogadtatott.

Elnök üdvözli az ő felsége által ujonnan kinevezett kormányt és a főrendiház nevében annak támogatását igéri.

Ülés vége 3/4 1 órakor.

Az állami számvevőszék előterjesztése az 1871. évi zárszámadást illetőleg.

Az állami számvevőszék három vastag kötetben nyujtotta be a képviselőháznak előterjesztését az 1871. évi zárszámadást illetőleg, s ez előterjesztésből érdekesnek tartjuk egyelőre az összehasonlitást közölni az előirányzatnak és költségvetési hitelnek a tényleges bevétellel és kiadással az 187.. évre.

Rendes kiadások.

A királyi udvartartás költségei az 1871. évi előirányzat szerint 3.650,000 forint, tényleges kiadás 3.649,679 frt 1 kr, az előirányzattal szemben a tényleges eredmény 320 frt 99 krral kevesebb. A kabineti iroda költségei az 1871. évi előirányzat szerint 60,829 frt, tényleges kiadás 60,744 frt 84 kr, s igy az előirányzatnál kevesebb költtetett el 84 frt 16 krajczárral. A közösügyi kiadás Magyarországra eső része az előirányzat szerint 23.713,792 frt, tényleges kiadás 22.812,949 frt 65 1/2 kr, s igy az előirányzatnál kevesebb adatott ki 900,842 frt 34 1/2 krral. Az államadóssági évi járulék az előirányzat szerint 31.543,200 frt, tényleges kiadás 30,021,403 frt 45 kr, s igy az előirányzatnál kevesebb adatott ki 1.521,796 frt 55 krral. Az államadóssági évi törlesztési járulék az előirányzat szerint 1.180.000 frt, tényleges kiadás 1.161,131 frt 36 1/2 kr, s igy az előirányzatnál kevesebb adatott ki 18,868 frt 63 1/2 krral. Az 1849. évtől 1867-ig tettleg önállott központi kormány közegeinek nyugdijai az előirányzat szerint 280,000 frt, 371,313 frt 69 kr, s igy az előirányzatnál több adatott ki 91.313 frt 69 krral.

A nyugdijak az előirányzat szerint 2.455,466 frt, tényleges kiadás 2.406,738 frt 20 kr, s igy az előirányzatnál kevesebb adatott ki 48,727 forint 80 krajczárral.

A főrendiház és képviselőház szükségletei az előirányzat szerint 800,000 forint, tényleges kiadás 1.289,347 frt 3 kr, s igy az előirányzatnál több adatott ki 489,347 frt 3 krral.

Horvát Szlavonország beligazgatási szükséglete az előirányzat szerint 2.200,000 frt, tényleges kiadás 2.147,412 frt 42 1/2 kr, s igy az előirányzatnál kevesebb adatott ki 52,588 frt 57 1/2 krral.

Fiume szükséglete az előirányzat szerint 81,230 rt, tényleges kiadás 43,069 frt 67 kr, s igy előirányzatnál kevesebb adatott ki 38.160 forint 33 karjczárral.

Állami számvevőszék kiadása az előirányzat szerint 158,000 frt, tényleges kiadás 155,318 frt 88 1/1 kr, s igy az előnyzatnát kevesebb adatott ki 2681 frt 11 1/1 krral.

Miniszterelnökség. Előirányzat 328,680 frt, tényleges kiadás 324.264 frt 60 kr, tehát kevesebb adatott ki 4415 frt 31 krral.

Ő felsége személye körüli miniszterium. Előirányzat 70,314 frt, tényleges kiadás 66,165 frt 27 1/2 kr, tehát kevesebb adatott ki 4148 forint 72 1/2 krajczárral.

Belügyminiszterium, Előirányzat 10,007,814 frt, tényleges kiadás 9.850,528 frt 60 1/2 kr. Az előirányzatnál az egyes czimeknél több adatott ki 61,785 frt 86 1/2 krral, s kevesebb az egyes czimeknél 219,071 frt 26 krral.

Pénzügyminiszterium. Előirányzat 47,630,999 frt. tényleges kiadás 46.242,444 frt 62 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes czimeknél 1.974,733 frt 35 krral, s kevesebb az egyes czimeknél 3.363,287 frt 73 krral.

Közlekedési miniszterium. Előirányzat 5.108,790 frt, tényleges kiadás 4,647,743 frt. 2 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes czimeknél

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

22,625 frt 36 ½ krral, s kevesebb az egyes czimeknél 483,672 frt 34 ½ krral.

Kereskedelmi miniszterium. Előirányzat 9 millio 188 170 frt, tényleges kiadás 9.592,889 frt 3 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes czimeknél 709,030 frt 72 krral, s kevesebb az egyes czimeknél 304,311 frt 69 krral.

Közoktatási miniszterium. Előirányzat 2. millio 863,987 frt, tényleges kiadás 2.449,968 frt 74 ½ kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes czimeknél 41,790 frt 85 krral, s kevesebb az egyes czimeknél 405,808 frt 10 ½ krral.

Igazságügyi miniszterium. Előirányzat 3, millo 519,970 frt, tényleges kiadás 3.198,656 frt 74 ½ kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes czimeknél 21,766 frt 42 krral, s kevesebb az egyes czimeknél 343,079 forint 67 ½ krral.

Honvédelmi miniszterium. Előirányzat 5.550.720 frt, tényleges kiadás 4.486,211 frt 4 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes czimeknél 1.067,171 frt 31 krral.

Horvát-szlavon-dalmát miniszterium. Előirányzat 45,500 frt, tényleges kiadás 45,181 frt 16 ½ kr. Az előirányzátnál több adatott ki az egyes czimeknél 630 frt 44 krral, s kevesebb az egyes czimeknél 949 frt 27 ½ krral.

A rendes kiadások összege. Előirányzat 150 mil. 437,461 frt tényleges kiadás 145.073.161 frt 15 ½ kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes czimeknél 3,415,686 frt 8 krral, s kevesebb az egyes czimeknél 8,779,985 frt 92 ½ krral.

Rendkivüli kiadás.

A közösügyi kiadásokból Magyarországra eső részlet az előirányzat szerint 7.646,202 frt, tényleges kiadás 7.646,201 frt 70 kr, s igy az előirányzatnál kevesebb adatott ki 30 krral.

Miniszterelnökség. Előirányzat 50,000 frt, tényleges kiadás 34,986 frt 45 kr, s igy az előirányzatnál kevesebb adatott ki 15,013 frt 55 krral,

Belügyminiszterium. Előirányzat 953,204 frt tényleges kiadás 841,000 frt 53 kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes czimeknél 296 frt. 73 krral, s kevesebb 112,500 frt 20 krral.

Pénzügyminiszterium. Előirányzat 10.746,037 frt, tényleges kiadás 6,748,838 frt, 89 ½ kr. Az előirányzatnál több adatott ki az egyes czimeknél 399 ezer 184 frt 92 ½ krral, s kevesebb 4.396.383 frt. 3 krrál.

(Folyt. köv.)

NAPI HIREK.

Kolozsvár, dec. 7. 1872.

— **Gr. Eszterházy János** és Simon Elek mint az erdélyi rom. cath. bizottmánynak ujonnan kinevezett tagjai, szerdán tették le az esküt.

— **Dr. Török Aurél** egyetemi rendes tanár tegnap tartotta „az élet lényegének felderitése tárgyai buvárlat által“ czimü kitünő megnyitó előadását. — A rendes hallgatókon kivül ott láttunk több egyetemi s középtanodai tanárt, több tagját a kolozsvári intellengentiának, és számos a különböző karokhoz tartozó egyetemi polgárt.

— **Dr. Káutz Ágost** egyetemi rendes tanár hétfőn, nov. 9-én délután 2 órakor nyitja meg előadásait az általános növénytanból, az élettani tanteremben.

— **A helybeli** vivodához, a vivók megbirálására a szakbizottság br. Josika Lajos, Páll Sándor, Biró Pál, Zeyk Daniel s Kővári Mihály urak személyeiben kineveztetett.

— **A torna**-vivoda alapitó tagjainak közgyülése holnap lesz. Az épület elkészitése s felszerelése, mint értesültünk 37,799 frt. 27 krba kerül, s miután az épitési és felszerelési költségek fedezése tekintetéből kibocsátottt 400 drb 100 frtos részjegyből, 80 ftjával befizetett összesen 32,000 frt a szükséges kiadásokat nem fedezi, az igazgató választmány a közgyülésen inditványozni fogja, hogy 1.) a további 20 frt. 1873 január és február havaiban befizettessék, 2.) a 20 frt. befizetése után a névre szóló szelvényes részjegyek a részjegy birtokosoknak azonnal kiadassanak, s kik e 20 frtot febr. 10 ig egészen befizetik, a kamatot a 100 ft után 1873 jan. 1-től, különben pedig csak 1872 jul. 1-től nyerik, 3.) a 40 ezer frtból még fennmaradó 1000 frt mint tartaléktőke kamatoztassék, a többi pedig a részjegyek kisorsolására fordittassék, 4.) a városi képviselő testület kéressék meg, hogy miután 33 ezer forintnak kamatját biztositotta a most befizetendő 8 ezer forintból 7 ezer frtnak 6 százalékos kamatját, a részjegyek kisorsolásáig szintén biztositsa.

— **A torna**-vivodában a gázlángok az este gyujtattak először meg. Salamon János népzenészünk pedig a Strasser Samuel vendéglős által az emeleti szobában felteritett asztal mellett helyet foglalt választmányi tagok előtt próbazenét rendezett. A pohárköszöntések sorát Páll Sándor nyitotta meg, poharat üritvén az intézett létesitésben buzgalmat kifejtett férfiakért. Szász Domokos Páll Sándor elnökért, s a városi képviselő testületért Kővári Mihály Szász Domokosokért, s br. Josika Lajosért, Szász Béla az egyleti titkárért, Zeyk Daniel épitőmester Debreczeni Balázsért, Dobál Antal ácsmester Szabó Mihályért, s Gamauf Vilmos Tompa Károly és Nyárádi Lajos vivó és torna tanitókért üritettek poharat.

— **A kolozsvári** „Hilaria“ f.év deczember 14-én a redout teremben rendezendő IV ik rendes dalestélyének műsorozata: 1.) Honfidal. Zimaitól. 2. Der Entfernten Schuberttől. 3. Árva rózsa, irhoni népdal. 4. Fixe Idee Suppetől. 5. Az ifju vágya. Schuberttől 6. der „Shüchterne Josef“ v. Aug. Schäffer. 7. Szövetségi dal, Lachnertől 8. „Juden ständchen“ Geneé Richardtól. Az estély hét órakor veszi kezdetét.

— **A kolozsvári** Dalkör pártoló tagjai iránti tekintetből, Karácsony másodnapján a városi vigarda nagy termében tánczvigalommal összekötött dalestély rendez. E szépen virágzó dalegyletünk ez év folytán is sok szép levéllel gazdagitá müvészi koszoruját s tagjai a magyar dalt, a nemzeti jellem e legszebb virágát mindig hévteljes buzgalommal ápolták s évnegyedenkint tartott rendes dalestélyükön az énekek gondos betanulása s azok szabatos előadása által pártoló tagjaik s a dalkedvelők várakozásának minden tekintetben megfelelni törekedtek. Ez estélyük a negyedik s utolsó lesz ez évnegyedben. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Tisza László** egy vastag füzetben kiadta m. n. csáni gyümölcsfa iskolájának 1873-ra szóló első füzetét, melyben az alma, körte, szilva, cseresznye, kajszi és őszi baraczk fajok igen gazdagon s kitünő nevek által vannak képviselve. Tisza László, mint a füzethez mellékelt nyilatkozatából kitetszik, rendszeres növény-kereskedési üzletet szándékszik alapitani, a vevő közönségtől függvén, hogy a kedvtelésből meginditott vállalat meg is szilárduljon s előnyére váljék mind növénytermelésünknek, mind a vállalkozónak. A közgazdaság érdekében szivünkből ohajtjuk ezt, — a politika érdekében pedig oly virágzást kivánunk Tisza László e derék vállalatának, hogy minden idejét ez vegye igénybe, hogy igy a politizálással kénytelen legyen teljesen felhagyni. Jobb lesz neki is nekünk is. Faxit deus!

— **A középtanodák** tanártestületei utasittattak, hogy minden hó első napjaiban az előadandó tananyag részletes meghatározása mellett, az e körül való módszertani kérdések fejtegetése czéljából értekezleteket tartsanak, s az értekezleti jegyzőkönyveket felsőbb helyre terjesszék fel.

— **Tegnap este**, a szinházból kijövő közönséget a városházház hazatérő tüzoltóink találták szembe, a bel közép utczában ugyanis a Katona Elek-féle házban egy kémény gyuladt ki; a városháznál ört álló tüzoltóink a fecskendővel rögtön a hely szinére siettek s a tüzet elfojtották, különös dicséretekkes kell kiemelnünk szorgalmas tüzoltóink közül a baleset alkalmából Farkas Antalt, ki kis idő alatt a ház tetején termett s a fecskendő csővel ott dolgozott a tüz elcltásán. Ohajtjuk, hogy kevés munkájuk akadjun derék tüzoltóinknak, de sokan, s minél hamarább felszerelve legyenek, kik a kellemetlen munkára készen állanak.

— **Rákossy Jenőt** a „Reform“ szerkesztőjét közelebb a sajtóbureau főnökségével kinálták meg, azonban ő e tisztességet nem fogadta el. Ily módon Halász utódja valószinüleg Toldy István lesz.

— **A szinházban** tegnap két darab adatott: az első az „Elkényesztetett férj“-ben Eichner Anna ritka tehetsége tündökölt. Kovács Gyula is igen jól játszott, csak a mit rég hallgatva nézünk, szemei az ijesztésig düledeztek. A második darab Offenbach operettje a „Fecsegők“ volt; egyike ez azon fonáksággal telt modern müveknek melyekbe beillenek: fél láb hosszu tü, hegyes orr, veress haj, fekete bajusszal, kopasz homlok, tetején völgyes ránczokkal a piaczon pisztrang vásárlás zöld selyem ruhában, nyugodt alvás sürü, lármás nép közepett, stb. stb Különben Medgyaszai I, Dékány Róza, Szilágyiné igen szépen énekeltek.

— **Sz.-Udvarhelytt** az adópénzek elsikkasztása napirenden van. Folyó hó 23-án Lőrinczi Mihály szt.-ábrahámi adószedő és ügyvéd 373 frt. adó elsikkasztásáért, az udvarhelyi kir. törvényszék által két évi nehéz börtönre itéltetett. —

— **Brenner Jenny** k. a. N.-Szebenben holnap a „Római császár“-hoz czimzett vendéglőben, több közreműködők segélyével hangversenyt rendez.

— **Erdő égés.** Kákovától elkezdve, Szeben, Zoodt és a fogarasi havasokon körül-belől 8 mértföldnyi kiterjedésben roppant erdő égés uralg, mely valószinüleg a juhászok nagy gondatlansága miatt fejlődött ki. Szebenben egy roppant tüzoszlopot láthatni, mely a Negoitól a fogarasi vidékig vonul; éjjel ezen óriási erdő égés nagyszerü és borzasztó látványt nyujt. A kár, mely közgazdasági tekintetben okoztatott, megszámithatlan. Decz. 4-én a füst nemcsak látható, de szagolható is volt, habár a legkissebb távolság az égő helytől 1 ½ mértföldet tett. —

— **A nem rég** elhalt hires hollandi államférfiu és volt miniszterelnök Thorbecke tisztelői egy emlékszobrot kivántak neki állitani, mint biztos forrásból értesülünk, a gazdag Mynheerek, kik a boldogultnak nem bocsáthatták meg, hogy a jövedelmi adót hazájukba be akarta hozni, nem adakoztak, s igy egy emlékszobor felállitását lehetetlenné tették.

— **Városunk** egyik szorgalmas kereskedőjének Kárvázy Gyulának mai lapunkhoz van mellékelve csemege, bór és füszor raktárának. árjegyzéke A mérsékelt árak s az árak változatossága, méltóvá teszik az árjegyzéke, hogy olvasóink figyelmébe ajánljuk.

— **Polenburgl Pol Vincze** a lengyelek legünnepeltebb jelenkori költője, tegnapelőtt hosszabb szenvedés után meghalt. Pol egy osztrák törvényszéki hivatalnok fia volt és 1807-ben született Gácsországban, hol első nevelését nyerte. Felsőbb tanulmányait a vilnai egyetemen végezé, hol fényes tehetségei által általános feltünést okozott. Az 1830 év szerencsétlen eseményei mély benyomást tettek a költő fogékony kedélyére, mely csak annak behatása alatt érte el teljas fejlődését. Költeményei leirhatatlan varázsa csakhamar a lengyel nép kedvenczévé tevék. ki Mickiewitz és Slowacki mellett az első helyet foglalja el a lengyel költők között. A lengyel szabadságharcz elnyomatása után Pol egy ideig számüzetésben élt a Rajna vidékén, különösen Strasbourgban, honnan megint Gácsországba tért vissza. Az 1846. évi parasztlázadás borzasztó vérengzései más irányt adtak gondolkodásának; ezentul nagy előszeretettel földrajzi tanulmányokra adta magát és a következő évben elfogadta e tárgy tanszékét a krakkói egyetemen, de nehány év mulva személyes indokokból állásáról lemondani kényszerittetvén, azontul, bár teljesen megvakult, folytonosan a tudományoknak élve felváltva Lembergben és Krakkóban tartózkodott, hol még kevéssel halála előtt az ujonnan alapitott tudományos akadémia tagjai közé vétetett fel.

— **Egyetemi** statistika. Legfőbb tanereje a bécsi egyetemnek van, hol 228 tanár müködik. Ezután jön Berlin 179, Lipcse 134, Göttinga 116, Heidelberg 116, Prága 113, München 111, Boroszló 104 tanárral. A tanulók száma a lefolyt tanévben Bécsben 3680, Berlinben 3297, Lipcsében 2418, Prágában 1649, Münchenben 1220, Hallsban 1018, Boroszlóban 938 volt. Az evangelikus theologiának legtöbb hallgatója Lipcsében (934), Tübingában, Berlinben, Jenában, Göttingában és Dorpetban volt, a katholikus theologiának Bécsben (202), München, Innsbruckban és Prágában. A jogtudományt legtöbben Bécsben hallgatták, hol a jogászok száma 1212 volt. Bécs után Lipcse (760) Prága (730) és Berlin (552) következett. Az orvosi facultásnak szintén Bécsben volt legtöbb hallgatója: 1355, ezután Berlin jön 450 és Lipcse 446 hallgatóval. A bölcseleti facultást Berlinben 736, Bécsben 728, Lipcsében 715 hallgató látogatta. — Legtöbb rendes hallgató (3467) az egyetemen volt.

— **A selmeczi** bányász- és erdész-akadémia ifjusága ujévtől kezdve fólyóiratot ad ki „Bányász- és erdész ifjusága lapja“ czim alatt, mely szakmunkákon kivül felerészben szépirodalmi dolgozatokat fog hozni. Szerkesztők lesznek: Kail Béla és Tóth József. Előfizetési ára egész évre 6 frt. és félévre 3 frt.

— **Egy ritka** specialitás. A mult napokban valaki szivart vett közönséges 6 kros brittaniká-t. Midőn leharapja végét s rá akar gyujtani, egy jó hosszu, 5 szálból álló spárgát kezdett kihuzni a szivarból, mely alkalmasint töltelékül tétetett bele. Kisebb darab spárgák és rongyok különben az uj 5 kros cuba-szivarokban sem ritkán, panaszolja egy laptársunk. Furcsa, csak nem sodorhatnak azokba 5 6 krajczárért talán csipkét?!

X. A „**Haza**“ biztositóbank részvényeinek ujab lendülete annak tulajdonitható, hogy a lapunkban is közzétett kimutatás szerint ez intézet 4 évi létezése óta a biztositott felek nyereményein kivül a részvény tőke után 11 ⅙ % adott átlag-osztalékként. További bizalomra serkentő az, hogy az ujabban történt megállapodás szerint az intézet oly üzletágakat vett fel körébe, melyek tapasztalás szerint nem csak biztosak, de egyszersmind jövedelmek is, ilyenek a) az életbiztositási üzletnek minden nemei; b) kamatozó pénzbevételek átvétele: c) letétemények átvétele; d) hitelegyletek alakitása s a hitelt élvezők váltóinak leszámitolása; e) oly váltóknak leszámitolása, melyek legalább három aláirással ellátvák, ezen váltók akár Pesten, Budán, vagy más kereskedelmi helyeken is lehetnek fizetendők. Azonban csak két aláirással ellátott váltók is leszámitolhatók, ha az aláirók hitelképessége teljes biztositást nyujt; f) váltóknak visszleszámitolása, ha azok a bank tulajdonába átmentek; g) pénzbehajtási üzlet: h) előlegezési üzlet előlegeknek nyujtása által tőzsdeileg értékdarabokra egyszerrei, vagy részletekbeni visszafizetés mellett, valamint ily értékdaraboknak bizományképeni adás-vevése, vagy pedig folyó számla mellett folyó számlára értékpapiroknak biztositékkép letétele ellenében; i) kölcsönadás jelzálogra. Innen magyarázható a siker, mely az uj részvények aláirásánál mutatkozik.

KÖZGAZDASÁG.

A dohánybeváltási árak fölemelése.

(Vége.)

E két utóbbinál megjegyeztetik, hogy ha a dohánylevelek feltünő nagy szárral szállittatnának be a beváltásra, akkor a szárak sulya megbecsültetik és a mennyiben a dohánylevelek sulyának 20 százalékát fölülhaladja, megfelelő árlevonat történik.

6. Pécsi és kapa szár nélkül: válogatott 14 frt. I. oszt. 12 frt. II. oszt. 9 frt. 50 kr. III. oszt. 7 frt. kacs 5 fr. 50 kr. csomózatlan levelek 4 frt. 50 kr.

Kerti levelek és pedig:

7. Csetneki 1. oszt, 30 frt. II. oszt. 20 frt. III. oszt. 10 fr. kacs 5 fr. 50 kr. csomózatlan levelek 4 frt. 50 kr.

8. Finom kerti levelek szár nélkül, Fadd, Vék, Ó-Gyalla, Debrő stb. községekből, finom bánáti és erdélyiek; válogatott 25 fr. I. oszt. 19 frt. II. oszt. 14 frt. III. oszt. 9 frt. 50 kr, kacs 5 frt. 50 kr. csomózatlan levelek 4 frt. 50 kr.

9. Középfinom kerti levelek szár nélkül Keszegfalvi, Jánosháza, Nagy-Dorogh stb. községekből: válogatott 19 frt. I. oszt. 16. frt. II. oszt. 13 frt. III. oszt. 9 frt. kacs 5 frt. 50 kr. csomózatlan levelek 4 frt. 50 kr.

E két utóbbinál megjegyeztetik, hogy tőkeszárrali leveleknél a szárak sulyának megbecsültetése alapján levonás történik.

10. Legfinomabb válogatott pipadohány a debreczeni állomásokból, mely finom pipadohány készitésére alkalmas; mázsaként 18 frt. Ezen ár érvényes a finom pipadohányra alkalmas muskatály, valamint a közönséges kerti és közönséges erdélyi leveleknek legfinomabb válogatott pipadohány nemeinél is.

Ezzel kapcsolatban közöljük a „Pesti Napló“ nyomán a következő érdekes adatokat a magyar dohányjövedékről. A dohányjövedék tudvalevőleg államjövedelmeink egyik laggazdagabb forrását képezi. Eredményeinek megitélésénél nem szabad azonban kizárólag a kincstár tiszta hasznánál megállapodnunk, hanem mérlegelnünk kell a hatást, melyet ezen egyedáruság közgazdaságunkra, nevezetesen a dohánytermelésre gyakorol. E hatás pedig most annyival inkább szem előtt tartandó, miután az egyedáruságot reformálni szándékozunk. A dohánynyal beültetett terület és a beváltott mennyiség 1868 óta nagyon alászállt. Az emlitett évben 95,000 hold területről 865,000 mázsát, 1869-ben 58,000 holdról 263,000 mázsát, 1870-ben 75,000 holdról 735,000 mázsát és 1871-ben 68,499 valósággal beültetett holdról 610,209 mázsa dohányt váltott be a magyar kincstár. A csökkenés még nagyobb arányokat ölt, ha e számokat a mindenben kedvező 1867. év eredményeihez viszonyitjuk: akkor ugyanis 112,089 holdnyi terület volt dohánnyal beültetve, a melyen 891,504 mázsa dohány termett. Egyébiránt ha eltekintünk az általában kedvezőtlen 1869-ik évtől, melyhez képest az 1870-ki eredmény látszólagos emelkedést mutat, a hanyatlás állandónak bizonyul és az 1867-iki 891,000 mázsa terménynek 1871-ben 610.000 mázsára való következetes apadásban tükződzik. Ezen csökkenés különben más eredményekben is észlelhető. Igy az örökös tartományok részére eladott nyers anyag és gyártmányokért befolyt 1868-ban 6,600,000. 1869-ben 5.760,000 1870-ben 2,900,000 frt. A dohányjövedék a mult évben 14 millió frt tiszta jövedelmet hozott. 1870 ben 9, 1869-ben 11 és 1868-tól a mult évig mutatkozó következetes apadását leginkább a gyárakban szükségelt nagy mérvü beruházások, készletvásárás és épitkezések okozták, Ennek következtében 1868-ban 7, 1869-ben 8 és a reá következő évben 9 gyár müködött. A mult évben nem állittatott ugyan uj gyár, de a fenállóknak üzleti terjedelme nagy mérvben szaporittatott. Mindezek daczára saját gyáraink nem képesek a szükségletet fedezni. 1871-ben 461 millió darab szivar gyártatott hazánkban, 189,000 mázsa pipadohány és 1823 mázsa burnót és mégis külföldről be kellett hozni 43 millió darab szivart és 61,720 mázsa pipadohányt. A mult évben az előzőhez képest 10 millió szivarral és 18,000 mázsa dohánynyal több fogyasztatott el.

A „KELET“ magán-távirata.

Feladatott Pesten decz. 7. 10 ó. 40 p. d. e.

Érkezett decz. 7. 11. ó.5 p. d. e.

Képviselőház tegnap folytatta a fővárosok rendezése tjavaslat tárgyalását, 71 pontot végezett.

Deák-párt conferenciján Kerkapoly katasteri felmerésről, kölcsönről, indemnitásról törvényjavaslatot terjesztett elő. Egyuttal a földés házadó jövedelmeiről igen kimerito felvilágositásokat adott.

A belügyminiszter erélyes rendeletet intézett azon megyékhez, melyek a községi rendezést még nem végezték be.

Felelős szerkesztő: **Szász Béla.**

Nyilttér.*)

Jelzálog-kölcsön.

Alólirt **ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda** tisztelettel jelenti, miszerint telekkönyvileg rendezett földbirtokokra **jelzálog-kölcsönt 500 frttól kezdve a legmagasabb összegig gyorsan eszközöl.**

17½ év alatt 9 % törlesztéssel
22 „ „ 8 % „
27 „ „ 7 ½ % „
ebből kamatra esik 5 ¾ % a többi törlesztésre.

Nagyobb kölcsönöknél különös előnyt nyujt. Bővebb értesitéssel levél által vagy személyes megtalálásra készséggel szolgál

A hat. eng. általános

Ipar- és kereskedelmi ügynöki iroda.

Kolozsvártt, óvár, bástya- utcza 239. sz.

(Értekezhetni naponta d. u. 1-től 4 óráig.)

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

Perl fogorvos

tisztelettel jelenti, hogy a tetemes látogatás következtében, a melyben gyakori ittlétekor részesült, állandóan Kolozsvárra letelepedett és ajánlja magát minden fogorvosi mütétre, valamint müfogak és egész fogsorok készitésére, nem különben fogfájás leggyorsabb gyógyitására.

Idegenek 1 fogat egy óra alatt, egész fogsort egy nap alatt kapnak. Müterme van a főtéren a Tivoliban, Schützféle háznál.

Biasini gyorskocsi menetrendje szaporitása.

1872 december 15-től:

Kolozsvár és Felvincz között naponta három gyorskocsi közlekedik, még pedig oly berendezéssel, hogy Kolozsvár és Marosvásárhely, valamint Marosvásárhely és Kolozsvár között utazók Felvinczen soha se időznek, hanem mind a két irányban rögtön tovább utazik. Indul Kolozsvárról Felvincz re reggeli 3 és 7 órakor, (a hét órás indulás m.-vásárhelyi egyenes összekötés) és délután 4 órakor.

Felvinczről Kolozsvárra reggeli 5, délutáni 4 és éjjeli 1 órakor (ezen 1 órás indulás Kolozsvárra az egyenes összekötés Marosvásárhelyről)

Egy hely ára 1-ső közbelső coupe Kolozsvárról Felvinczig vagy vissza 4 fr. — hátulsó coupe imperial 3 frt. 50 kr,

Tordáról Kolozsvárra indul naponta háromszor reggeli 3, 7 és délutáni 6 órakor. 1 hely ára 2 fr.

Kolozsvárról, Szamosujvár és Deés re és naponta kétszer, reggeli 8 órakor és délután 3 órakor. Dèésről Szamosujvár és Kolozsvárra naponta kétszer reggeli és délutáni 1 órakor. Leszállitott áron, Kolozsvárról 1 személy első közbelső coupéba Szamosujvárig vagy vissza 2 fr. 30 kr. hátulsó coupe és imperiál 1 fr. 70 kr. Kolozsvárról Déésig vagy vissza első közbelső coupe 3 frt. — hátulsó coupe és imperial 2 frt. 50 kr.

Minden utas 30 font szabadpodgyászt vihet magával.

Kibédi Biasini Domokos.

Figyelmeztetjük a közönséget, Stein János muzeumegyleti könyvárus és egy.-nyomdász 1873-ik évi képes nagyobb naptárára, a mely a f. évi deczember elején fog megjelenni és dús tartalma mellett a miniszteriumok, az erdélyi összes törvényszéki, közigazgatási, pénzügyigazgatósági, adó-, posta, és távirdahivatali; továbbá az állami és más nyilvános intézeteknek, a legujabb és teljesen hiteles adatok után összeállitott tiszti czim- és névtárát fogja tartalmazni; és igy hivatalnokok, gazdák, magánosok és üzletembereknek szükséges, csaknem nélkülözhetlen kézikönyvül szolgálni lesz hivatva. Bolti ára 50 kr.

Minden betegnek erő és egészség gyógy szer költség nélkül:

Revalesciére Du Barry Londonból.

Egy betegség sem állhat ellent az izletes Revalesciére du Barrynak és a gyógyszer költség nélkül eltávolit minden gyomor-, ideg-, mell-, tüdő-, máj, mi-, rigy-, nyakhártya-, lélekzés-, hólyag- s vesebajokat gümőkórt, aszkórt, asthmát, köhögést, emészthetlenséget, dugulást, hasmenést, álmatlanságot gyengeséget, aranyeret, vizkórt, lázt, szédelgést, véráramlatokat fülzugást, roszullétet és hányást, még a terhesség alatt is, diabetest, mélakórt, elsoványodást, köszvényt, sápkórt. Kivonat 73,000 tanusitványból, oly esetekben, melyek a gyógyszereknek ellenállottak.

Ecreainvill, (Seine Inferieure) 1863. nov. 27. Harminczhat év óta borzasztót szenvedtem ástmában (rövid lélekzet) és minden éjjel négy-ötször fel kellett kelnem, hogy meg ne fuladjak. Minden gyógyszer siker nélkül maradt. Nyolcz nap óta eszem du Barry Revalesciér-jét és csodálatosan jól érzem magamat, zavartalan álom és szabad lélekzéssel, melyet már évek óta nélkülözök. Az égnek és önnek legyen hála.

Böillet, lelkész.

Baar (Niederrhein, France) 1861. jun. 4. A Revalesciére nálam csodásan hatott. Látszólag merült erőm viszszatért, és új életet érzek, mint ifjugomban. Étvágyom, melyet több év óta elvesztettem, viszszatért és a terhes agynyomás, mely 40 éven át kinozott, felhagyott. Ujjászületve érzem magamat.

Ruff Dávid, földbirtokos.

58,782 sz. bizonyitvány.

Soká szenvedtem étvágytalanságban és evés utáni hányásban. Az ön jeles Revalesciére-je megszüntette a hányást és étvágyamat helyreállitotta. Meggyőződésem az ön Revalesciére-jének jelességéről indit arra, hogy azt más szenvedőnek ajánljam.

Berger Károly.

62,914. sz. bizonyitvány.

Weskau, 1868. sept. 14.

Minthogy éveken át idült aranyeres bajaim, májbetegségem és eldugulásom ellen hiába alkalmaztam minden orvosi segélyt, kétségbeesésemben az ön Revalesciére-jéhez folyamodtam. Nem adhatok eleggé hálát a jó Istennek és önnek ez értékes természetadományért, mely rám kiszámithatlan jótét volt.

Steinmann Ferencz

Táplálóbb levén mint a hus, a Revalesciére felnőttek é gyermekeknek 50-szeres árát megtakarittatja gyógyszerekbens

Bádogszelenczékben fél fontos 1.50, 1 fontos 2.50, 2 fontos 4. 50, 5 fontos 10 frt, 12 fns 20 fr, 24 fns 36 frt., Revalesciére chokolátée por- és tábla alakban 12 csészére 1.50 Revalisciére-lepénykék, szelenczékben 2 f. 50 kr és 4 f. 50 kr. 24 csészére 2.50, 48 csészére 4.50, porban 120 csészére 10 frt, 288 csészére 20 ft, 576 csészére 36 frt — Kapható: Barry du Barry és társánál **Bécs, Walfischgasse 8 sz. Kolozsvártt: Binder gyógyszerésznél.** Pesten: Török, Prágában: Fürsth J., Brünnben: Eder E., Debreczenben: Mihálovics István gyógyszerésznél, Duna-Földvárt: Nadhera Pálnál, Károlyváros: Brilli F.-nél, Kanizsán: Lovak Károlynál, Maros-Vásárhelyt: Fogarasi Dömöörnél, Pozsonyban: Pisztori Felixnél, Székes-Fehérvárott; Dietalla Györgynél, Vágujhelyen: Conlegner Ignácznál, Varasdon: dr. Halter A.-nál, Ágrámban: Irgalmasok gyógyszertárában, szonkivül a bécsi ház postai utalvány vagy utánvét mellett szétküldi.

Aláirási felhivás.

Az erdélyi kereskedelmi és hitelbank,

1872 december 3-kán tartott rendkivüli közgyülése

2500 új részvénynek kibocsátását elhatározván,

intézetünk eddigi részvényeseit, üzletbarátainkat és a t. cz. közönséget tisztelettel felhivjuk, hogy az alább olvasható feltételek értelmében, az aláirásban résztvenni sziveskedjenek.

Marosvásárhely, 1872, december 3-kán.

Az erdélyi kereskedelmi és hitelbank. valasztmánya.

☛ Kibocsátási feltételek:

1) Az alapszabályok 46. §. f) pontja alapján a még ki nem bocsátott 2500 darab részvény kibocsáttatik.
2) A jelenlegi részvényeseknek saját részvényeikkel egyenlő számu részvények megtartására, előjog adatik.
3) Ezen uj részvények kibocsátási ára darabonként 120 o. é. frt.
4) Az aláirás a közgyülés napján megnyittatván, **1872. december hó 15-kén bezáratik.**

Ezen napokon három aláirási iv fog a bank irodájában nyilvános megtekintés és használatra kitétetni.

a) Első aláirási iv, a régi részvényesek részére, kik régi részvényeik előmutatása mellett, hason számu részvényeket jegyezhetnek, melyek az aláiróknak az egész érték befizetése után kiadatni fognak.

b) Második aláirási iv, szintén a régi részvényesek részére, kik régi részvényeik számát felül haladó részvényeket jegyezhetnek, melyekhez azonban csak annyiban tarthatnak igényt, mennyiben az *a)* pont szerinti aláirás a 2500 részvény számot kimeriteni nem fogja.

Felüljegyzés esetén *aránylagos felosztás fog eszközöltetni.*

c) Harmadik aláirási iv, nem részvényesek részére, kik tetszés szerinti részvényeket jegyezhetnek, de azokhoz csak annyiban tarthatnak igényt, mennyiben a 2500 részvényszám a *a)* és *b)* pontok szerinti aláirás által kimerittetni nem fog. (459) (2—3)

Felüljegyzés esetén szintén aránylagos felosztás eszközöltetik.

5) Az aláirás alkalmával minden egy részvényre 20 o. é. frt. befizetendő.

Azon aláiróknak, kiknek az aláirt részvények mind ki nem adathatnak, az aláirás alkalmával darabonként lefizetett 20 o. é. frt. 1872. deczember 18-án kezdve az intézet pénztáránál, az intézeti nyugta visszaszolgáltatása mellett bármikor visszafizettetik.

Aláirások, darabonként 20 o. é frtnak, s esetleg a régi részvényeknek beküldése mellett, levélbelileg is elfogadtatnak.

6) A hátralevő 100 o. é. frt. befizetési határidejéül 20 o. é. frtos részletekben 1873. január, február, márczius, április és május-hó 1-ső napjai tüzetnek ki.

7) Minden részlet 1873. január 1-től a befizetési határnapig vagy az esetleg előbb bekövetkezendő fizetés napjáig évi 6%-al kamatozandó.

Késedelmes részletfizetések után a fennálló bank-kamat lesz fizetendő.

A deczember-hóban történendő befizetések után 1872. deczember 31-ig 6% kamat fog megtérittetni.

8) Az új ideiglenes elismervények 2501 sorszámtól 5000 sorszámig fognak kiállittatni s 1873. január 1-ső napján kezdve, az előbbiekkel teljesen egyenjoguak lesznek.

9) Ezen határozatok a kormánynak bejelentendők s végrehajtásukkal a választmány bizatik meg.

---

(386) (3—*)

A „Wiener Medicinische Wochenschrift" (szerkeszti dr. Wittelshöfer) igy ir:

Hoff malátakészitményei *) a mell-betegnek tagadhatlanul a legjobb tápszerek, melyek nem csak az izom-erőket fokozzák szemmel láthatólag, az elfogyotr kövérséget helyrepótolják; a szervezetnek rugekonyságát és a betegnek Embonpointját rövid idő alatt visszaaadják — hanem a legterhesebb tüdő- és bél-hurut bajait is a legfeltünőbb módon enyhitik, olvadékony, fedező természetöknél fogva. Még lázas állapotokban is könnyen és gyorsan emészthetők, minden fájdalom vagy pedig ütér gyorsulás nélkül. Még gyermekek is egész nyugodtan használhatják épen ezen tulajdonságaiknál fogva. Sok gyermekorvos a legelőnyösebben nyilatkozik a Hoff-féle maláta készitmények jótevő hatásáról a Tabes meseraica, görvély, rachitis sat. eseteiben. Ismételve föl kell itt hivnunk a figyelmet arra, hogy a nevezett hatása csak és egyedül a valódi Hoff-féle malátakészitményeknek van és hogy az utánzott malátakészitmények a szervezetre a legkárosabb befolyást gyakorolják, a miért is azoktól őrizkedni kell.

☛ Valódi HOFF-féle Maláta-készitmények egyedüli árudája **Kolozsvártt Karvázy Gyula, Fehérvártt Csiki Kristóf, Segesvártt Teutsch J. B. Dézsen Krémer Sámuel, Gyergyó-Szt.-Miklóson Lázár Antal özvegye és fiainál.**

*) Valódi minőségben kapható a központi raktárban, **Wien Kolowratring 3. Ezelőtt Kärntnerring 11.**

---

(234) (27—50)

Ismételten leszállitott árak,

havonként 5—10 forintos részlet- vagy készpénz fizetés,

szilárd jótállás és ingyen tanitás mellett

AJÁNLJA

Boér Sándorné nagy varrógép-raktára

Kolozsvártt, bel monostorutcza **190** sz. a.

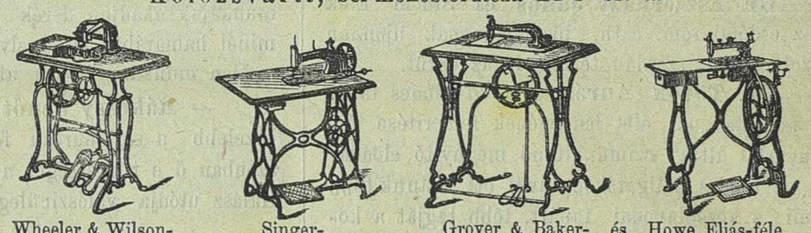

Wheeler & Wilson-, Singer-, Grover & Baker- és Howe Eliás-féle,

valamint minden létező és kitünőnek elismert más szerkezetü

varró-gépeit.

Ezen raktárban **ugy családi használatra, mint üzleti czélra,** jelesen: szabó, festő, kárpitos, kalapos keztyüs, czipész, nyerges, szij gyártó, szóval minden varrást folytató üzlethez — a szükségletek tekintetbe vételével—különösen készitett **varró-gépek** nagy választékban találhatók.

Ezeken kivül többféle

kötő-gépek,

minden fajta **kézi varró-gépek.**

☛ Most érkeztek uj keztyü varró-gépek. ☚

---

(320) (6—12)

Van-é ennél

olcsóbb valami?

1 ft. 50 kr. egy valódi sveiczi bronz-óra lánczczal együtt, egy évnyi jótállás mellett.

50 kr. egy párizsi rugany zsebóra finom óralánczczal, medaillon és etuival.

65 kr. egy jatek zsebóra lánc, medaillon, etui és kulcscsal.

2 ft. 60 kr. egy pompás ujezüst zsebóra a legjobb gépezettel, lánccz, medaillon és kulcsal; ugyanily zsebórák jobb minőségben, finomabb kellékekkel 3 ft. 50 kr. és 4 ft.

1 ft. 50 krért egy sveiczi modern porczelán email-óra szép fájakkal és virágokkal emailirozva, igen elegáns s mégis olcsó, használhatóságban egyenlő az gazdagnak. Egy évi jótállással.

9 frtért. egy valódi angol ezüst chronometer óra, finom henger gépezettel, valódi talmiarany lánczczal, medaillon, etui és órakulcscsal és 5 évi biztositással s egy külön tartalék órafüveggel.

12 ft. (Ferencz József császár óra) mely a legjobb egy alkalmas, jó valódi remontoir óra diszes s e mellett kivülről igen elegánsan járása és tulajnyszerileg oleső, fly órához hasznos szegény és gazdagnak, mivel mindenki egy utánzott modern mirü ezüst lánczot kap, órakulcsal, etui, medaillon és 5 évi jótállással.

15 frtért modern katonaórák kaphatók, könnyű kifogástalan járásu és tulajdonságu bizonyitja, hogy ez órák járásukban mindenki egy utánzott modern mirü ezüst lánczot kap, órakulcsal, etui, medaillon és 5 évi jótállással.

Csak 12 ft. egy ezüst hengeróra valódi aranytalyüveggel, lánccz, medaillon talmi aranyból, bizositás mellett csak Riznél.

Csak 15 vagy 20 ft. egy valódi ángol horgony-óra, savonette és kettős fedéllel, s a legfinomabb metszésü és gravirozott ezüst- és aranyozott chronometer óra, lánccz, medaillonnal talmiaranyból bőretui és biztositással.

Csak 13 ft. egy valódi ángol ezüst- és aranyozott chronometer óra, lánccz, medaillon és talmiarany lánczczal, jótállás mellett.

Csak 14 ft. ugyanez sokkal finomabb egy keleti kalauzzal.

Csak 16 vagy 17 ft. egy valódi ángol Prince of Wales a legnagyobb kaliberü remontoir óra, kristály üveggel, valódi nickel gépezettel, tiszta talmiaranyból; ez az előnye, hogy kulcs nélkül felhúzhatók fel. Mindenkihez talmiarany láncz jár medaillon és jótállás mellett.

Csak 13 ft. egy valódi ángol talmiarany óra ujféle hengerrel, kettős kristály üveggel, szerkezete elzárva látható, talmiarany lánczczal, medaillon és jótállási levél mellett.

Csak 13 ft. egy talmiarany óra kettős fedéllel, melyben szerkezete elzárva látható, talmiarany lánczczal, valódi talmiarany lánczczal, bőretui és levéllel.

Csak 14 vagy 17 ft. egy egész kicsi hölgyóra megaranyozva talmiarany nyaklánczczal, bőrtaszt és jótállási levél mellett.

Csak 18 ft. egy valódi ángol finom aranyozott ezüst cronometer óra kettős fedélmomd emalirozva, valódi talmiarany lánczczal medaillon, bőretui- és jótállás mellett.

Csak 18 vagy 20 ft. a legfinomabb ezüst valódi horgony-óra 15 rubinon, a legfinomabb talmiarany lánczczal, medaillon, bőretui- és jótállás mellett.

Csak 20 ft. egy ezüst remontoióra, kulcs nélkül felhuzható, talmiarany medaillonnal.

Csak 23, 25, 27 ft. arany hölgy-óra, lánccz, medaillon, bizositás mellett, fellebb 45—65 forintig gyémánt kövekkel.

Vegetabilis idő-óra, mely minden idő változást 12 órával előbb megmutatja egy darab feketeedő fali-óra alakban készitve ingával 60 kr.— Botóra 2, 3, 4, 5, 6, 10 ft.

Pompás zenegépezetek, égihangu melodionok és játszanak Strauss-, Zierer-, Offenbach-, Rossini- és Meyerbeerről stb. Mandolium el tremo legujabb darabokat 6 dallamu 18 ft.

Zenélő fénykép albumok, 8, 10, 12—15 ft. Zenélő dohánytartók 7 ft 20. Zenélő szivartartók: 13 ft. Zenélő varró készletek 1 ft. s még száz-féle zenélő darabok. Árjegyzék ingyen.

20 kr. egy pontosan mutató zseb napóra compasszal kalauzzal.

10 kr. egy generalis órakulcs, mely minden órához fa fal.

8 ft 50 kr. egy pompás melodion égi hangu zenélő gépezet, mely 7 darabot játszik.

Fennebbi óragyártmányok irásbeli jótállás mellett csak

RIX ANTALnál

(Bécs, Praterutcza,)

találhatók,

hová minden irásbeli megrendelés intézendő.

Legujabban megjelentek

és **Stein János** könyvkereskedésében Kolozsvárt kaphatók:

Néhai VADAS JOZSEF,

kolozsvári első pap és nyugalm. esperes

Egyházi beszédei.

Kiadták: Nagy Péter erdélyi ev. ref. püspök, Szász Gerő ev. ref. első pap és esperes és Szász Domokos ev. ref. második pap.

Első füzet. Nagy 8-rét. Ára 1 frt 20 kr.

„Hasznos munkát cselekedtünk," irják a kiadók, „mert a mult évben elhalt néhai hivataltársunk egy oly iskolának volt hive és egyik érdemes képviselője, ki nem az üres szódagályban, semmit mondó frázisokban szeretett pompázni: hanem főnek és mindenek felett valónak tartotta az egyszerüséget, a valóságot, a bibliai közvetlenséget és azt a melegséget, mely őszinte hitből és mély meggyőződésből származott, s mely nélkül az erkölcsi, vallásos életben eredményeket felmutatni, teljes lehetetlenség."

„És a mit ő vallott egész pályájának nem mindég virágos folyamában, mi ennek megvalósulását őszintén óhajtjuk ilynemü egyházi irodalmunkban; és éppen ezért látnuk jónak, kiadni e beszédeket; — ebben keressék az indokot olvasó közönség, papjaink és a kritika."

Magyarosan.

„A magyarnyelv sajátságairól"

irt jegyzetekhez.

Irta Gyergyai Ferencz.

Ára füzve 1 frt 40 kr.

A „Reform" e műről ekkép itél: „Gyergyai Ferencz ur, egy tudományosan képezett erdélyi nyelvész, ki néhány évvel ezelőtt, „a magyarnyelv sajátságairól" nevü műve által kezdett föltünni.— Jelen munkája már jóval terjedelmesebb, s alig jöhetett jobbkor, mint épen most. Nyelvünknek honi „ficzamoktól" és idegen csempészetektől való megtisztitása képezi most jóakaró nyelvészeink egyik főfeladatát, s e föladat nem csak szép, de nehéz is.— Nehéz, mert az akadémia nagy szótára óriási mérvben terjeszti és táplálja a hitet, hogy minden magyar ember született és minden hóbortos jóakarat már nyelvtudomány."

„Különben a mozgalom a nyelvrontás ellen már nagy hullámokat hajt. A „Nyelvőr" megteszi kötelességét s az irtani való hibák nagy tárházává lett.— Gyergyai ur jelen munkájával lehető nagy tért ölel át, s mindenütt alaposságot, s a mi itt nem csekély dolog, **kész segélyt** iparkodik nyujtani.— Nem gondolom, ugymond előszavában, hogy készakarva irna valaki nem-magyarosan, sőt azt hiszem, mindenik iró azt szeretné, hogy kitünő magyarsággal irjon, **hanem az a baj, hogy nem figyelmeztették rá, mi magyaros, mi nem, és igy megszokta a nem magyaros kifejezéseket, nem veszi észre a magyartalanságot, sőt épen helyesnek véli.**" sat. sat. Végül csak azt kivánnók, ha a „Magyarosan" mentül nagyobb elterjedést nyerjen, s igy mentül nagyobb hatása sem fog elmaradni.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj

ALÁIRÁSI FELHIVÁS

„HAZA“ életbiztositó és hitelbank

10,000 darab részvényére.

A **„Haza“** életbiztositó bank müködését 1867. év végével kezdte meg, s már az első évben oly fényes eredményt mutatott, hogy a bank a hasonnemü intézetek sorában csakhamar az első közt foglalt helyet. A következő évek rendkivüli eredmények által tökéletesen igazolták az ezen új intézethez kötött reményeket, ugyannyira, hogy a lefolyt négy első üzleti évben a bank a biztositott feleinek kifizetett nyereményen kivül részvényeseinek

11⅙%

átlagos osztalékot adott, és ma már közel **20 millió frt** érvényben álló biztositásai után csak biztositási dijakban:

Egy millió forint

körüli évi bevétele van. Különböző tartalékaiban a mult évi mérleg szerint:

1.247,506 frt 43 krnyi

tőkéje van félre téve.

A banknak ügynöki hálózata, mely 1418 egyénből áll, ma már Austrián és Magyarországon kivül Szerbiára is kiterjed, s legközelebb Német és Olaszországot, valamint Oroszországot is magában foglalandja.

Ezen fényes eredmények arra ösztönözték a „Hazát“, hogy hatáskörét nagyobbitva a banküzletet is müködési körébe vonja.

Ezen czélból a „Haza“ eddig 150 frttal befizetett 2000 db részvénytőkéjét 13,000 db 200 frttal teljesen befizetett új részvénynyel s a régi 2000 darabra leendő 50 frttali befizetés által

3.000,000 frtra

emelni határozta. Ezen 13,000 db uj részvényből 2000 db az eddigi részvényesek számára fenntartatik, a többiből pedig 10,000 db aláirásra kerü:.

A közgyülésileg határozott s a m. kormány által helybenhagyott alapszabályok szerint ezentul a bank hatáskörébe tartoznakl

a) az életbiztositási üzletnek minden nemei:
b) kamatozó pénzbetételek átvétele;
c) letétemények átvétele;
d) hitelegyletek alakitása s a hitelt élvezők váltóinak leszámitolása;
e) oly váltóknak való leszámitolása, melyek legalább három aláirással ellátvák, ezen váltók akár Pesten, Budán, vagy más kereskedelmi helyeken is lehetnek fizetendők. Azonban csak két aláirással ellátott váltók is leszámitolhatók, ha az aláirók hitelképessége teljes biztositást nyujt;
f) váltóknak visszleszámitolása, ha azok a bank tulajdonába átmentek;
g) pénzbehajtási üzlet;
h) előlegezési üzlet előlegeknek nyujtása által tőzsdeileg jegyzett értékdarabokra egyszerrei vagy részletekbeni visszafizetés mellett, valamint ily értékdaraboknak bizományképeni adásvevése, vagy pedig folyó számla mellett folyó számlára értékpapiroknak biztositékkép letétele ellenében;
i) kölcsönadás jelzálogra.

A „Haza“ következő kormány alatt áll:

Elnökség:

Elnök: gróf **Forgách Antal,** k. belső titkos tanácsos, több lovagrend vitéze, magyar országos képviselő sat.

Gróf **Nádasdy Lipót** k. belső titkos tanácsos, Komárom megye örökös főispánja.

Alelnök: Gróf **Szapáry Gyula,** országos képviselő Pesten. Koromlai lovag **Schey Károly** Bécsben.

A választmány tagjai:

Bottlik Lajos vasuti igazgató.
Ertl Károly köz- és váltó ügyvéd.
Báró **Földváry Lajos** nagy-birtokos.
Holitscher Fülöp nagy-kereskedő.
Kramer Jakab kereskedő.
Mandl Ignácz J., nagy-kereskedő.
Muráty Szilárd nagy-birtokos.
Dr. **Mandel Pál** hites ügyvéd.
Báró **Orczy Bódog.**
Siráky Ede nagy kereskedő.
Gróf **Széchenyi Ödön** nagy-birtokos.
Takácsy Miklós házbirtokos.

Az igazgatóság:

Pesten:

Grabovszky György nagy-kereskedő.
Koppél L. M. nagy-kereskedő.
Szumrák Frigyes nagy-kereskedő.
Nádosy György nagy-kereskedő.

Bécsben:

Kolischer József nagy-birtokos.
D'Israeli Mosco a D'Israeli & Benvenisti —bankház főnöke Bécsben.
Gróf **Hardegg Domokos** nagy-birtokos..

Vezérigazgató: Kiss Zsigmond.

(444) (2—2)

Aláirási feltételek.

1. §. A részvények kibocsátása **f. évi deczember 9-en** alanti helyeken történik, hol előleges aláirásokat elfogad:

BÉCSBEN: az osztrák börze- és váltóbank.
„ az osztrák börze- és váltóbank váltóháza.
„ az osztr. magy. leszámitoló és hitelbank.
„ a „Haza“ vezérügynöksége.
PESTEN: a „Haza“ életbiztositó és hitelbank.
„ az osztr. magy. leszámitoló és hitelbank.
GRÁTZBAN: az osztr. magy. leszámitoló és hitelbank.
PRÁGÁBAN: a „Haza“ vezérügynöksége.
TRIESTBEN: a „Haza“ vezérügynöksége.
„ a triesti bankegylet.
LEMBERG: a „Haza“ vezérügynöksége.
„ a galicziai jelzálogbank.
GYŐRÖTT: a „Haza“ főügynöksége.
„ a kereskedelmi bank.
MAROSVÁSÁRHELYT: a „Haza“ vezérügynöksége.
ARADON: a „Haza“ főügynöksége.
„ aradi kereskedelmi és iparbank.
BRÜNNBEN: Morva letéti és váltóbank.
VELENCZÉBEN: Errera et Vivante.
UNGVÁRON: kereskedelmi és iparbank.
POZSONY: nyugoti magyar leszámitoló és hitelbank.
BELGRÁDON: a szerb bank.
KASSÁN: a „Haza“ főügynöksége.
„ a kassai népbank.
MISKOLCZON: a „Haza“ főügynöksége.
„ a borsod-miskolczi kereskedelmi és hitelbank.
NYIREGYHÁZÁN: a nyiregyházai kereskedelmi és iparbank.
NAGYVÁRADON: a nagyváradi kereskedelmi és iparbank.
BESZTERCZEBANYÁN: a beszterczebányai bank-egylet.
SOPRONBAN: a soproni leszámitoló bank.
PÁPÁN: a kereskedelmi bank.
KŐSZEGEN: a nyugot-magyarországi jelzálogbank.
„ a takarékpénztár.
SZOMBATHELYEN: a leszámitoló bank.
KIS-CZELLEN: SÁRVÁRON: ROZSNYÓN: a takarék-pénztár.
DEBRECZENBEN: a „Haza“ vezérügynöksége.
„ a debreczeni kereskedelmi- és iparbank.
SZEGEDEN: a „Haza“ képviselősége.
N.-KANIZSÁN: a soproni leszámitolóbank fiokja.
ÉRSEKUJVÁR: a takarék és hitelintézet.

részvényenként 215 frtjával s a folyó kamatok megtéritése mellett.

2. §. Minden részvényre 15% vagyis 30 frt készpénzben vagy pedig a börzén kelendő értékpapirokban teendő le az aláirás alkalmával; készpénzbeli óvadék 5%-al kamatosittatik.

3. §. Netaláni tuljegyzés esetében aránylagos leszállitás fog történni.

4. §. a repartitióból származó részvények az óvadék elvesztésének terhe mellett vagy legfölebb f. é. deczember 18-ig teljes befizetés és a folyó 5% kamatok megtéritése ellenében átveendők vagy pedig ideiglenes részvénybizonylatok, illetőleg a részvények lebélyegezése ellen

1872 deczember 18-ig	35 %	vagyis	70 frt o. é.
1873 január 15-ig	25 %	„	50 frt. o. é.
1873 februar 15-ig	25 %	„	50 frt. o. é.
1873 martius 15-ig	22½ %	„	45 frt. o. é.

5%-os kamatokkal együtt leteendő, és legkésőbb azon napon az illető részvények — ott a hol jegyeztettek — átveendők. Az első részlet letételekor, illetőleg a teljes befizetések alkalmával a letett óvadék visszaadatik, illetőleg elszámoltatik, ha az készpénz által volt képviselve.

Aláirási nyilatkozatokra vonatkozó nyomtatványok az aláirási helyeken kaphatók.

Bécs, 1872 november hóban.

Osztr. magy. leszámitoló és hitelbank. **Osztr. Börzen és Wechslerbank.**

Iskola Alapitvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. școala - BCU Cluj

1418 szám.

Haszonbéri hirdetés.

A m. k. földmivelési miniszterium 1872-dik évi 13273 szám alatt kelt rendelete folytán a fogarasi m. k. ménes uradalomhoz tartozó kisebb haszonvételek a következő módon és feltételek alatt adatnak haszonbérbe.

Tétel szám	A bérrészek neve.	Lisztelő malmok	Korcsmárlási jogok	Hidvám	Kőbánya.
1	Fogaras	kettő 8 járatu	csak a jog	fedett álló hidon	—
2	Bethlen	—	korcsmaház	—	—
3	Reusor	—	„	—	—
4	Mundra	—	„	—	—
5	Todorica	egy 2 járatu	csak a jog	—	—
6	Galacz	—	korcsmaház	—	—
7	Sárkány	egy 4 járatu	„	—	—
8	Persány	—	„	—	kőbánya
9	Grid	—	csak a jog	—	—
10	Alsó-Komána . . .	kettő 4 járatu	korcsmaház	—	—
11	Kucsuláta	—	csak a jog	—	—
12	Lupsa	egy 1 járatu	„	—	—
13	Felső-Venice . . .	egy 2 járatu	„	—	—
14	Felső-Komána . . .	kettő 3 járatu	„	—	—
15	Alsó-Venicze . . .	—	korcsmaház	—	—
16	Parró	—	„	—	—
17	Uj Sinka . , . .	egy 2 járatu	csak a jog	—	—
18	Alsó-Porumbák . ,	egy 4 járatu	korcsmaház	—	—
19	Szeráta	—	csak a jog	—	—
20	Felő-Porumbák . .	—	korcsmaház	—	—
21	Felső-Ucsa	egy 2 járatu	„	—	—
22	Breaza	—	csak a jog	—	—

Megjegyzés.

A korcsmaházak s malmok csaknem mindenütt házi kertekkel vannak el látva.

Fogaras városában a bor- és sör korcsmárlási jogot újév napjától Szent-Mihály napjáig kizárólag az uradalom gyakorolja; Szent-Mihály napjától ellenben újév napjáig azt a város is élvezi, azonban az uradalommal közösen. A pálinka árulhatási jogot az uradalom csak a várbeli Cantine-ban gyakorolja kizárólag.

Bethlen, Reusor, Mundra, Todoricza, Parró, Felső-Ucsa, Grid, Breáza, Felső és Alsó-Venicze, Felső és Alsó-Komána, Felső és Alsó-Porumbák, községekben a bor- és pálinka korcsmárlási jog egész éven át az uradalom által közösen a boérokkal, de a volt urbéresek kizárásával gyakoroltatik, mely utóbbiak e jogot csak Szent-Mihály napjától újév napjáig és ekkor is csak közösen az elébb nevezettekkel élvezik.

Sárkány, Uj-Sinka, Persány, Lupsa és Szerata [községekben a most emlitett jogot, Szent-Mihály naptól újév napjáig tartó idény kivételével, mely alatt azt e községek többi lakosai is élvezhetik, kizárólag az uradalom gyakorolja.

Galacz és Kucsuláta községekben e jogot újévtől Szent-Mihály napjáig az uradalom a birtokos társakkal közösen, de a volt urbéresek kizárásával, — Szent-Mihály napjától kezdőleg ellenben újév napjáig a felszabadultakkal egyetemben gyakorólja.

A haszonbérlet ideje kezdődig **1873 április 1-én és tart 1878 december 31-ig.**

A bérbeadás ajánlatok alapján és nyilt árverés után eszközöltetik. (455) (3—3)

Ajánlatok által haszonbérleni kivánók 50 krajczáros bélyeggel és 10 százalékos bánatpénzzel ellátott zártajánlataikat f. évi **december-hó 23 napja reggeli 9 óráig** nyujtsák be alólirott kir. erdészeti hivatalhoz, hol a haszonbéri feltételek is megtekinthetők.

Ajánlatokat lehet tenni akár egyes bértárgyakra külön-külön, akár többre együttesen és jelesül a korcsmáltatási jogot és malmokat illetőleg azoknak összes számát egybevéve is.

Az üzleti és hozzátartozó melléképületeket haszonbérlők tűz ellen biztositani és időről időre tatarozni s folytonosan jó karban tartani kötelesek.

A haszonbérletnek csak a m. k. földmivelési miniszterium jóváhagyásával lehet helye.

Az állami adót, földtehermentesitési járulékot és kegyuri terheket az uradalom fizeti, minden egyéb a birtok után járó terhek minden leszámitás nélkül a haszonbérlőt terhelik.

Folyó évi **december 23. napja reggeli 9 órától kezdőleg** ugyanezen javak és jogok egyenkint vagy együttesen, a mint azt az árverés folyama jobbnak tüntetendi, szóval is fognak árvereztetni.

Árverezni kivánók a kikiáltási ár 10 százalékát tartoznak bánatpénzül lefizetni.

Az irásbeli ajánlatok, valamint a szóvali árverésre nézve is elvül mondatik ki, hogy az együttes vállalkozás az egyenkénti előtt előnynyel bir.

A zártajánlatokban határozottan kinyilatkoztatandó, hogy ajánlattevő a bértárgyát és a haszonbéri feltételeket ismeri és azok alapján teszi ajánlatát, melynek pénzösszege egy-egy évi mennyiségben számokban és betükben tisztán megirandó. Pontosan kiteendő továbbá a bérrészlet neve, melyre az ajánlat tétetik, továbbá az ajánlattevő neve, lakhelye és az utolsó postaállomás.

Mindenféle vállalkozó tartozik bérletképességét és kielégitő vagyon állopotát igazolni.

Bérlők, kik a multra nézve hátralékban vannak, csőd vagy gondnokság alatt állók, vagy kik nyereségvágyból eredő bűntényért elitélt ettek, bérletbe nem bocsáttatnak.

Fogarason, 1872. november 25-kén.

A magy. kir. erdőhivatal.

2633 sz. (457) 3—3

Hirdetmény.

A magy. kir. nagyméltóságu pénzügyministerium folyó évi november hó 20-án 59517 szám alatt kelt meghagyása folytán az alólirt magy. kir. dohánygyár igazgatóság által az 1873-ik évben szükségeltető

1450 darab 7″ széles $^3/_4$″ vastag és 2° hosszu lágy deszka
1400 „ 8″ „ $^3/_4$″ „ „ 2° „ „
1300 „ 9″ „ $^3/_4$″ „ „ 2° „ „
1300 „ 10″ „ $^3/_4$″ „ „ 2° „ „
275 „ 13″ „ 1″ „ „ 2° „ „
275 „ 11″ „ 1$^1/_2$″ „ „ 2° „ „

továbbá 190 öl 3 láb hosszu, kemény és 150 öl 3 láb hosszu lágy tüzifa szállitására nézve ezennel versenytárgyalás iratik ki, melyhez irásbeli, 50 kros bélyeggel és a 10% biztositék letételéről szóló pénztári nyugtával ellátott és lepecsételt ajánlatok a kolozsvári magy. kir. dohánygyári igazgatóságnál **legfeljebb 1872 iki deezember hó 17-én délelőtti 11 óráig** benyujtandók.

A szállitási és ajánlati feltételek a gyári irodában a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

A magy. kir. dohánygyár igazgatóságától.

Kolozsvárt, 1872-iki deczember hó 2-án.

---

(450) (2—10)

Fóris Imre

hiduteza saját házánál Kolozsvárt, ajánlja a nagyérdemü t. cz. közönségnek ujonan s dúsan berendezett

liszt-raktárát

hol is mindennemü **lisztek, kásák, hüvelyes vetemények,** továbbá **aszalt gyümölcsek, zsir, szalonna, paprikás, tisztös és levegőn száritott, vaj és szilvaiz** nagyban mint kicsinyben, a legjutányosabb árakban s pontos kiszolgálás mellett mindenkor **kaphatók.**

Az első s legnagyobb bécsi cs. k. udvari fehérnemü gyár RAKTÁRA.

(442) (2—4)

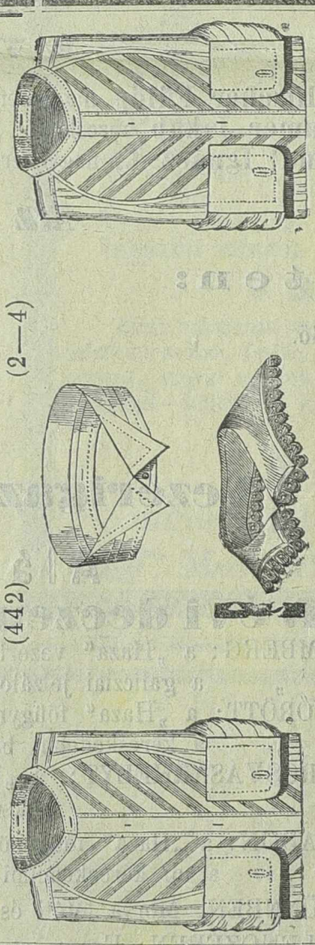

Oxford-ingek! **TEUTSCH J. B.-nél Segesvárt** Oxford-ingek!

elad nagyban s kicsinyben a **LEGOLCSÓBB** határozott gyári áron.

VÁSZON FERFI INGEKET.

Chiffon vagy angol Shirting ingeket fehért vagy szineset, inggallérral, gallér nélkül s külön gallérral.

Férfiaknak való inggallérokat s kézelőket, gatyákat.

HÖLGY-FEHÉRNEMÜEKET. (Kérném megirni, hogy az illető hölgy gyönge, középszerü vagy kövér testalkatu.)

VÁSZON NŐI INGEK.

Chiffon női ingek, nagyon ajánlhatók s csinos kivitelüek.

Nő nadrágok, finom recézettel s himzéssel.

Női reggeli pongyolák s éji ingek.

Női inggallérok, előingek és **kézelők.**

Női alsó szoknyák, vállfűzők, zsebkendők valódi vászonból, franczia batistból, batist-clairból, pamutból vagy imitató batistból sat. sat és **fehérnemük** csecsemők reszére.

Teljes kiházasitási készülékek mennyasszonyok számára. Legegyszerübb egész a legfinomabb nemig, minta, mérték vagy feladás szerint legrövidebb idő alatt elkészittetnek.

Levél általi megrendelések jótállás mellett pontosan hajtatnak végre, s az értök járuló összeg vagy azonnal bekuldetik, vagy utánvét által kiegyenlittetik.— Levél általi megrendeléseknél kéretik a férfi ingeknél a nyak-kör feladása — centimeterrel — egy inggombtól a másikig.

ORELLI HUGO

közelebbről egészen ujonan nyitott **női-** és **férfi** divat-raktárában az **öszi idényre** legujabban megérkeztek a következő áruczikkek nagy választékban u. m.

Ruha-szövetek:

Jó mosó pergálinok (sing ár) 16, 20 krtól 25 krig.
Angol pergalin- és cretonok 25, 28 krtól 35 krig.
Székesfehérvári kék pergálin, (divatos) 30 krtól 35 krig.
½ ször- szövetek 10, 20 krtól 25 krig.
Egészen ször-szöve ek és ripszek 30 krtól 40—50 krig.
Finumabb sima ször-ripsek, csíkos és traveurok 60, 65 krtól 70 krig.
Sima, stráfos, puquetos, Niagara selymes szövetek 80 krtól 1 frt 25 krig.
Legujabb és legdivatosabb sima Nilus-szövetek 1 frt 25 krtól 1 frt 50 krig.
Selyemmel himzett legujabb rococo szőr-piquetek 1 frt 65 krtól, 2 frt 20 krig.
Sima csíkos- és puquetos flánel-köntösök minden szinben 1 ft 20., 1 frt 30 krtól, 1 frt 80 krig.
Posztó-köntösök (Dementuchok) minden szinben 1 frt 30., 1 frt 80 krtól, 2 frtig.

Selyem-szövetek nagy választékban:

Fekete glasse- és noblesse 1 frt 30 krtól, 2 frt, 2 frt 50, 3 frtig.
Szines mosó foulard, stráfos és sima glaszék 1 frt 25, 1 frt 60, 1 frt 80 krtól, 2 frtig.
Fekete (Feillek) rips selyem-kelmék 2 frt, 2 frt 50, 3 frt 50, egyés 4 frtig.
Szines (Feillek) rips selyem-kelmék 2 frt 60 krtól, 3 frtig.

Ezeken kivül **bécsi házi-, creas- és rumburgi tiszta lenn vásznak, asztalnemük, kanavászok, schifonok, zsebkendők, kész paplany és madráczok, kesztyük, lábbelik, férfi-ingek, női divatos felső-öltönyök** és több itt elő nem sorolt czikkek. (373) (5—6)

A n. érd. t. cz. közönség becses pártfogását és látogatását kérve,

teljes tisztelettel:

ORELLI HUGO.

Kiházasitási bevásárlásoknál kedvezmény!!!

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek, kivánatra minták is küldetnek.

RAKTÁR van a főtéren, a nagy várdával szemben, Tauffer Károly-ház.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pt. Școală - BCU Cluj